

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudkyň JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

žalobce: **Dalaran, z.s.**
se sídlem Voborského 1401/8, Praha 4 – Modřany
zastoupen Mgr. Václavem Píchou, advokátem
se sídlem Sladkovského 51, Jičín – Staré Město

proti

žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
se sídlem Masarykova 427/31, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2022, č. j.: 39771/22/5000-10612-703694,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Stručné vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný podle § 116 odst. 1 písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“) a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „rozpocetová pravidla“), změnil k odvolání žalobce rozhodnutí Finančního úřadu pro hlavní město Prahu (dále jen „správce daně“):

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

- platební výměr na odvod za porušení rozpočtové kázně č. j. 7083322/21/2000-31476-109954 ze dne 27. 8. 2021, kterým byl vyměřen odvod za porušení rozpočtové kázně do státního rozpočtu ve výši 576 877,00 Kč,
- platební výměr na odvod za porušení rozpočtové kázně č. j. 708344/21/2000-31476-109954 ze dne 30. 8. 2021, kterým byl vyměřen odvod za porušení rozpočtové kázně do státního rozpočtu ve výši 4 903 453,00 Kč (dále též „PV“ nebo „platební výměry“),

způsobem ve výroku žalobou napadeného rozhodnutí uvedeným, kdy změnil část textu výroku a snížil výši vyměřeného odvodu za porušení rozpočtové kázně (dále též „daň“), v ostatním zůstaly PV nedotčeny.

2. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí vyplynulo, že žalobci byla poskytnuta dotace, a to na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace č. j. 41452/2017-91/1, vydaným Ministerstvem pro místní rozvoj dne 2. 10. 2017 (dále též „Rozhodnutí o poskytnutí dotace“ nebo „Rozhodnutí“), na projekt „Společně v Jičíně“ (identifikační číslo EIS CZ.06.2.56/0.0/16_033/0003040); Integrovaný regionální operační program, Prioritní osa PO 2: Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů, Investiční priorita IP9a: Investice do zdravotnické a sociální infrastruktury, které přispívají k celostátnímu, regionálnímu a místnímu rozvoji, snižování nerovností, pokud jde o zdravotní stav, podporu sociálního začlenění díky lepšímu přístupu k sociálním, kulturním a rekreačním službám, a přechodem od institucionálních ke komunitním službám, Specifický cíl SC 2.1: Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi, Kolová výzva č. 35 „Sociální bydlení pro sociálně vyloučené lokality“ (dále jen „Projekt“). Poskytovatelem dotace bylo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (dále jen „MMR“), zprostředkujícím subjektem Centrum pro regionální rozvoj České republiky (dále jen „CRR“). Účelem dotace bylo poskytnutí služeb sociálního bydlení cílovým skupinám a zajištění výkonu sociální práce prostřednictvím smluv o partnerství a vzájemné spolupráci za účelem realizace Projektu s Občanským poradenským střediskem, o.p.s. a Tichým světem, o.p.s., a to pořízením bytového domu s 8 bytovými jednotkami určenými pro potřeby sociálního bydlení (dále také „Stavba“). Žalobce získal dotaci ve výši 11 554 716,98 Kč. Druhem poskytnutých finančních prostředků byly finanční prostředky poskytnuté dle § 44 odst. 2 písm. f) rozpočtových pravidel – prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na předfinancování výdajů, které mají být kryty prostředky z Národního fondu (10 338 430,98 Kč), a dle § 44 odst. 2 písm. j) rozpočtových pravidel – ostatní prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu (1 216 286,00 Kč). Dotace měla být dle Rozhodnutí o poskytnutí dotace čerpána ex post.

- Správce daně obdržel od MMR podnět č. j. MMR-27369/2019-26 ze dne 27. 6. 2019, podle nějž byla vydána v souladu s § 14f odst. 3 rozpočtových pravidel výzva k vrácení části poskytnuté dotace č. j. MMR 19547/2019-26 ze dne 1. 4. 2019, avšak příjemcem dotace (žalobcem) nebylo na tuto výzvu reagováno a požadovaná část dotace nebyla vrácena. Následně zahájil správce daně dle § 87 odst. 1 daňového řádu kontrolu, kdy na základě výsledku kontrolního zjištění dospěl k závěru, že se žalobce dopustil 9 konkrétně vyjmenovaných porušení Rozhodnutí o poskytnutí dotace, vydal proto platební výměry. O odvolání proti nim rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím, v němž u některých zjištěných pochybení dospěl oproti správci daně k odlišnému právnímu názoru, a u platebního výměru ze dne 27. 8. 2021, č. j.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

7083322/21/2000-31476-109954, snížil doměřenou daň ve výši 576 877,00 Kč na částku 454 873,00 Kč, a u platebního výměru ze dne 30. 8. 2021, č. j. 708344/21/2000-31476-109954, snížil doměřenou daň ve výši 4 903 453,00 Kč na částku 3 866 419,00 Kč, v ostatním zůstaly PV nedotčeny.

II. Žaloba

3. *První žalobní námitkou* žalobce brojil proti nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů a vnitřní rozpornost (nesrozumitelnost). Žalobou napadené rozhodnutí mu sice dalo v některých otázkách za pravdu a došlo k nápravě některých vad prvostupňového rozhodnutí, v ostatním rozsahu ale nikoli a žalovaný tyto vady bez dalšího přesvědčivého odůvodnění převzal a stanovil novou výši odvodu.
4. Za nepřezkoumatelné považoval také vyčíslení sankcí, neboť není zřejmé, na základě jakých úvah se při stanovení výše odvodu žalovaný řídil. V odůvodnění měla být uvedena podrobná správní úvaha, posouzení rozsahu porušení rozpočtové kázně (jeho povahy a závažnosti), a další skutečnosti, na základě kterých byla výše odvodu stanovena, proč byla sankce vyměřena v konkrétní výši a je proporcionální. Pouhý odkaz na dotační dokumenty, právní předpisy, nebo konstatování, že je s nimi vyměřená sankce v souladu, nemůže nahradit individuální posouzení věci. Žalovaný ani nepoměřoval, jaké provinění by považoval za závažnější (čemuž by odpovídal vyšší odvod) a méně závažné (čemuž by odpovídal nižší odvod). Stanovil jednoduchý, ale zcela nepřiměřený vzorec, podle kterého za každý jednotlivý den, kdy neměla být bytová jednotka řádně obsazena nájemníkem, stanoví odvod odpovídající poměru výměry dané plochy bytu, počtu dní a poměrné výše participace na poskytnuté dotaci, aniž by zkoumal závažnost jednotlivých tvrzených porušení, zavinění žalobce, nebo zohlednil indikátor průměrného počtu osob, resp. nejnižšího možného vytížení Projektu. Tvrzená zjištění nejsou z kategorie těch vážnějších, není tak zřejmé, z jakého důvodu žalovaný přistoupil ke stanovení tak drakonického odvodu.
5. *Druhou žalobní námitkou* tvrdil, že se žalovaný dopustil zjevné libovůle, neboť při výkladu dotačních podmínek a stanovení výše odvodů vykročil ze zákonných mezí a dovedl správní uvážení tam, kde pro takové uvážení není zákonem stanovený prostor. Žalobce se daňové kontrole podrobil proto, že nesouhlasil se zjištěními poskytovatele dotace, který navrhl odvod v celé výši poskytnuté dotace, ovšem za zcela jiná zjištění, než k jakým žalovaný ve zprávě o kontrole dospěl. Žalovaný zjištění poskytovatele dotace svým nálezem nepotvrdil, nevyhodnotil je jako porušení rozpočtové kázně a dal za pravdu žalobci. Žalovaný učinil jiná nedůvodná zjištění, tato žalovaným zjištěná porušení nicméně poskytovatel dotace za rozporná s Rozhodnutím a Specifickými pravidly pro žadatele a příjemce, specifický cíl 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi, Kolová výzva č. 35 Sociální bydlení pro sociálně vyloučené lokality (dále jen „Specifická pravidla“) nepovažoval.
6. V této souvislosti žalobce dále uvedl, že žalovaný v celé řadě případů vykládá dotační pravidla svérázně a extenzivně, a to navzdory výkladu a rozhodovací praxi poskytovatele dotace. Závěr žalovaného, že je k takovému postupu oprávněn, včetně vlastní interpretace dotačních pravidel, je v rozporu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 28. 2. 2014 ve věci sp. zn. 5 Afs 90/2012, z něhož citoval. Postup žalovaného, který ignoruje rozhodovací praxi poskytovatele dotace, dává vzniknout tzv. překvapivému rozhodnutí a porušuje legitimní očekávání žalobce. Pokud žalobce splnil všechny

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

požadované dotační podmínky a poskytovatel dotace mu dotaci vyplatil (MMR pochybení nekonstatovalo), aby pak následně žalovaný dovodil údajné porušení jeho povinností, pak se jedná o nezákonné zneužití správního uvážení a porušení principu ochrany legitimního očekávání. Veřejná správa by měla ve svých postupech a rozhodování dodržet náležitou míru ustálenosti a ustálená rozhodovací praxe by měla být měněna jen v odůvodněných případech. Rozhodování žalovaného má vycházet i z názorů MMR a jeho rozhodovací praxe a výkladu dotačních pravidel tak, aby nedošlo k překvapivému rozhodnutí. Žalovaný se dopustil libovůle, neboť vyložil zákonné normy nejen nesprávně, ale účelově tak, aby mohl žalobci uložit sankci ve formě stanovení povinnosti k odvodu.

7. Žalovaný (popř. správce daně) ve stejném dotačním programu výzvy č. 35 MMR provedl další (minimálně dvě) daňové kontroly a za obdobných skutkových okolností jako v projednávané věci nezjistil porušení rozpočtové kázně ani nestanovil odvod. K tomu daná rozhodnutí označil. Dále poukázal na více než čtyřleté trvání daňové kontroly, kterou považoval za dobu zjevně nepřiměřenou, zbytečně zatěžující a žalobce poškozující.
8. Následně žalobce brojil jednotlivými námitkami proti jednotlivým zjištěním žalovaného a správce daně:
9. Ve *třetí* žalobní *námítce* nesouhlasil s Kontrolním zjištěním č. 1 „*Znalecký posudek*“, konkrétně se závěrem, že byl předložený znalecký posudek vypracován v rozporu s Rozhodnutím a Specifickými pravidly, neboť byl vypracován až po nabytí vlastnického práva žalobcem ke Stavbě, a není tak způsobilý odůvodnit výši sjednané kupní ceny. Znalecký posudek měl dle žalobce prokázat způsobilost výdajů, tedy doložit poskytovateli dotace, že vyplácená dotace je vyplácena proti skutečné hodnotě určité věci a tato skutečně existuje, není pouze domnělá. Pro poskytovatele dotace je nezbytný znalecký posudek nikoli starší 6 měsíců, neboť starší posudek by nemusel dostatečně reflektovat skutečnou a v okamžiku vyplácení dotace na způsobilé výdaje rozhodnou hodnotu dané věci. Takový posudek musel být logicky předložen před vlastní žádostí o proplacení dotace, tedy i jeho nejzazší okamžik zpracování byl de facto stanoven. S ohledem na účel této podmínky měl za to, že čím aktuálnější byl znalecký posudek, tím byl pro poskytovatele dotace relevantnějším, výhodnějším a vhodnějším. Žalovaný se dopustil výkladu zjevně v hrubém rozporu s účelem takového regulativu a v rozporu s výkladem obecně akceptovaným poskytovatelem dotace.
10. Žalobou napadené rozhodnutí je dle žalobce vnitřně rozporné, neboť uvádí, že kupní cena je odvislá od vůle stran, a zároveň uvádí, že žalobce předložením znaleckého posudku vypracovaného po nabytí vlastnického práva neprokázal odůvodněnost výše sjednané kupní ceny za nákup Stavby. Žalovaný tak zaměňuje prokázání způsobilosti výdajů a stanovení kupní ceny. Prokázání způsobilosti výdajů je rozhodující pro otázku, kolik bude žalobci vyplaceno z dotace. I pokud by žalobce Stavbu nabyt za kupní cenu, která by byla dvojnásobná ceně tržní (následně, či dříve) stanovené znaleckým posudkem, vlivem toho bude poskytovatel dotace výši dotace kapitalizovat nikoli z výše kupní ceny, ale z výše tržní hodnoty stanovené znaleckým posudkem. Ke stejnému závěru dospěli i dotaci zprostředkující subjekt Centrum pro Regionální rozvoj (dále jen „CRR“ a Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), jako řídicí subjekt, kontrolní subjekt, odvolací orgán a poskytovatel dotace. Dochází tak ke zcela bezprecedentnímu stavu, kdy jeden orgán státní správy (poskytovatel a garant dotace) vykládá a akcentuje určité skutečnosti, nicméně jiný orgán

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

státní správy (kontrolní a trestající) je vykládá zcela protichůdně a stanovuje za tyto ex post postih ve formě odvodu za porušení rozpočtové kázně. Žalobce dále citoval vyjádření MMR ze dne 13. 9. 2022 a uzavřel, že Kontrolní zjištění č. 1 není a nemůže být porušením rozpočtové kázně a nelze tak za něj stanovit žádný odvod.

11. *Čtvrtou žalobní námitkou* žalobce uplatnil námitky proti Kontrolnímu zjištění č. 2 „*Nedodržení podmínek pro nakládání se sociálními byty*“. Nesouhlasil se závěrem žalovaného, že datem ukončení realizace Projektu bylo 24. 8. 2017, kdy bylo rozhodnuto o provedení vkladu vlastnického práva žalobce ke Stavbě do katastru nemovitostí, neboť jediným cílem Projektu mělo být z pohledu žalovaného nabytí Stavby. Dle výkladu žalovaného by byla realizace Projektu de facto ukončena již samotným podáním návrhu na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí, nikoli ke dni provedení zápisu, jak se domnívá žalovaný. Závěr žalovaného je zjednodušující, zcela nesprávný a v rozporu s názorem a výkladovou praxí poskytovatele dotace. Žalobce připomněl, že Projekt je orientován na zajištění a rozšíření dostupnosti sociálního bydlení. K ukončení Projektu mohlo dojít až poté, co byla Stavba vyklizena a dosahovala (vč. vybavení jednotek) nezbytného standardu stanoveného Rozhodnutím a Specifickými pravidly, nejpozději však do dne 31. 12. 2017. K předání Stavby došlo ke dni 31. 8. 2017, kdy původní vlastník již vypověděl smlouvy všem původním nájemníkům s tím, že zaniknou ke dni 30. 11. 2017. V mezičase mezi nabytím vlastnického práva a ukončením Projektu probíhaly vyklízecí a jiné práce na bytech a dané Stavbě (nová výmalba v některých bytech, vyklizení a úklid společných prostor a sklepů, menší opravy a údržba, pořízení vybavení povinného dle podmínek IROP). Realizace Projektu nebyla ukončena, neboť některé byty byly obsazeny původními nájemníky nebo nebyly ve stavu odpovídajícím podmínkám dotace (kuchyňská linka apod.) Veškeré lhůty navázané na okamžik ukončení Projektu dle žalobce začaly běžet ode dne 30. 11. 2017. K tomu odkázal na vyjádření MMR ze dne 24. 8. 2022.
12. Také nastavení funkcionalit ISKP14+, resp. monitorovacího systému MS2014+, a nastavení procesů v rámci takového druhu Projektu zcela vylučuje postup popsáný žalovaným, který jako den ukončení realizace Projektu označuje den zápisu vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí (dále též „KN“), což je v rozporu s kapitolou 2.7 Povinné přílohy Specifických pravidel, k žádosti o podporu v bodu č. 6 „Doklad o prokázání právních vztahů k majetku“, z něž citoval. V případě Projektů, jejichž předmětem byl výhradně nákup nemovitosti, došlo k vydání Rozhodnutí (o poskytnutí dotace) až na základě Žádosti o změnu, ve které příjemce doložil vlastnictví nemovitosti (LV). Následně byl zahájen proces vydání Rozhodnutí, bez něž nebylo možno předložit žádost o platbu, na základě které je při správném vykázání a ověření způsobilosti výdajů vyplacena dotace. Rozhodnutí však dle žalobce nebylo možné vydat později, než by bylo datum ukončení realizace Projektu, protože pak by na příjemce z právního hlediska neplatily ani podmínky tohoto Rozhodnutí ani žádná pravidla, takovouto konstrukci IROP ani MS2014+ nepřipouštěly. Konstatoval, že dne 24. 8. 2017 byl proveden zápis vlastnického práva do KN s účinností ke dni podání návrhu na jeho vklad, dne 1. 9. 2017 došlo k předání Stavby žalobci, dne 4. 9. 2017 byla Žalobcem podána Žádost o změnu s příslušným LV, dne 26. 9. 2017 došlo ke schválení Žádosti o změnu ze strany CRR a rozehrání dat (zaslání na MMR), dne 2. 10. 2017 došlo k vydání Rozhodnutí, a dne 30. 11. 2017 byly dokončeny podstatné práce, předány byty od původních nájemníků a současně byly naplněny standardy sociálního bydlení dle pravidel IROP. Zjištění žalovaného je tak bezprecedentní a mohlo by mít velice závažný důsledek na celý dotační systém, neboť je v rozporu s jeho podmínkami, pravidly a praxí.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

13. Od nesprávného stanovení data ukončení Projektu žalovaným se pak odvíjí i nesprávné stanovení porušení podmínek Rozhodnutí a Specifických pravidel, tedy že sociální byty musí být obsazeny, resp. připraveny k obsazení do tří měsíců od data ukončení Projektu. Jelikož žalovaný dovodil nesprávné datum ukončení Projektu, je i jeho úvaha ohledně počátku běhu, resp. okamžiku uplynutí lhůty ke splnění této podmínky, nesprávná. Pokud došlo k ukončení Projektu ke dni 30. 11. 2017, pak měl žalobce započít s vlastním naplňováním účelu Projektu nejpozději ke dni 28. 2. 2018, což se prokazatelně stalo. Ani v tomto případě se žalobce nedopustil porušení rozpočtové kázně, tedy mu za to nemůže být uložena povinnost odvodu.
14. Obdobně brojil proti Kontrolnímu zjištění č. 3 „*Opožděné předložení zpráv o realizaci projektu*“. Zopakoval, že dnem ukončení realizace Projektu byl den 30. 11. 2017. Uvedl, že měla-li být Závěrečná zpráva o realizaci projektu podána do 20 pracovních dní od 30. 11. 2017, její podání dne 2. 1. 2018 tedy bylo včas.
15. Ke Kontrolnímu zjištění č. 4 „*Opožděné podání žádosti o platbu*“ odkázal na svou dřívější argumentaci ohledně správného data ukončení Projektu a dále uvedl, že s ohledem na jím tvrzený termín ukončení realizace Projektu dne 30. 11. 2017 byla Žádost o platbu podána řádně a včas, neboť byla podána dne 2. 1. 2018, jako řádnou a včasnou žádost o platbu ji přijal a následně i schválil a proplatil poskytovatel dotace.
16. Dále žalobce brojil proti vyhodnocení otázky bytové nouze žalovaným (u osob F., N., Z, M. M.). Uvedl, že při uzavírání nájemních smluv neměl nástroje, kterými by mohl ověřit pravdivost prohlášení nájemců, přičemž nájemci F, N, Z a M deklarovali splnění předpokladů osob v bytové nouzi podpisem čestného prohlášení, a ze strany žalovaného nedošlo k prokázání opaku, tj. že by čestné prohlášení označených nájemníků bylo lživé. S odkazem na bod 2 písm. c) odst. a. vyjádření MMZ ze dne 13. 9. 2022 upozornil na zásadu in dubio pro reo a zopakoval, že zde je kvalitativní důkaz o tom, že tyto osoby v bytové nouzi jsou, tedy jejich čestné prohlášení.
17. Konstatoval, že pravidla IROP předepisují příjemcům dotace zajistit splnění podmínek IROP předepsaným způsobem v podobě vyplnění vzorových prohlášení. Popsal obsah vzorových formulářů. V případě formuláře a) poskytovatel dotace jeho obsah neověřuje ani nežádá žádné další ověření pravdivosti uvedených skutečností. Formulář b) předpokládá ověření uváděné příjmové situace nájemce. Dále uvedl, že postupoval v souladu s pravidly IROP, kdy bylo vyžadováno pouze předložení prohlášení jednotlivých nájemců, že jsou osobami v bytové nouzi, bez požadavku na další prokazující dokumenty. Postup žalovaného je dle žalobce presumpcí viny. Je zjevné, že pravidla IROP platná v době uzavírání zmiňovaných nájemních smluv vůbec nevyžadovala zjišťování a ověřování údajů sdělených nájemci ze strany žalobce, a vůbec mu taková práva ani povinnosti nepředepisovala. Žalobce uvedl, že nemá právní nástroje, jimiž by mohl dané informace ověřovat a případný dotaz na jakýkoli správní orgán musí být s ohledem na ochranu osobních údajů nájemníků odmítnut. V případě, kdy by došlo ke zjištění ze strany poskytovatele dotace či žalovaného, že určitá osoba učinila nepravdivé prohlášení o své bytové situaci vůči žalobci, takové zjištění nemůže být kladeno k tíži žalobci ve formě stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně, ale může být toliko předmětem výzvy k provedení nápravy, resp. k ukončení daného nájemního vztahu a uzavření nového s jinou osobou v bytové nouzi.

18. Uzavřel, že na rozdíl od kontrolních orgánů (CRR, MMR, žalovaný) nemá žádné ověřovací a kontrolní pravomoci, nelze mu ani takovou nesplnitelnou povinnost uložit, proto pravidly IROP bylo vyžadováno výhradně jen vyplnění a doložení zmiňovaných 2 čestných prohlášení, což bylo poskytovatelem dotace označeno za dostatečné z hlediska míry informovanosti, kterou může žalobce zajistit. Zjištění proto není porušením rozpočtové kázně a není způsobilé ani založit povinnost odvodu. Odůvodnění ve Zprávě o kontrole považoval za vnitřně rozporná, neboť dle str. 75 odst. 6 zprávy o daňové kontrole č. j. 1759494/21/2500-31472-508045 (dále jen „Zpráva o kontrole“): „*Příjemce tedy neměl výslovně uvedenou povinnost zjišťování a ověřování údajů*“, avšak dále se uvádí: „*Aby však této povinnosti mohl dostát, musel informace o budoucích nájemnících ověřovat*“. První závěr žalovaného se vylučuje se závěrem učiněným posléze.
19. K vyhodnocení problematiky ekonomicky produktivního věku žalovaným (F., Z., M. M., D.) žalobce toliko uvedl, že jeho odvolacím námitkám bylo vyhověno a jeho postup byl tedy shledán souladným s Rozhodnutím i podmínkami poskytnutí dotace.
20. K problematice průměrného čistého příjmu – otázce zohlednění exekučních srážek Č. (byt. č. 2) a N. (byt č. 5), žalobce nesouhlasil s výkladem stanovení „čistých příjmů“ a závěrem, že pokud nebyla explicitně řešena otázka zohlednění exekučních srážek, pak nebylo jejich odečítání možné. Žalobce zrekapituloval vývoj Specifických pravidel a uvedl, že cílem projektů výzvy č. 35 je pomoci lidem, kterým se nedostane pomoci ani prostřednictvím klasických služeb a dávek, tj. mimo jiné i lidem, kteří jsou v exekuci, a pouze proto, že jejich příjem (ač exekučně postihován na nezabavitelné minimum) je vyšší než normovaný pro přiznání např. dávek v hmotné nouzi. Upozornil, že se exekučně postižené částky příjmů do čistého příjmu dle Specifických pravidel verze 1. 3 nezahrnují tak, aby těmto lidem byla poskytnuta alespoň možnost sociálního bydlení (leč jim nejsou poskytovány dávky sociálního zabezpečení). Verze Specifických pravidel 1. 4 se této otázce explicitně nevěnuje, nápravu provedl poskytovatel dotace ve verzi Specifických pravidel 1.5, kde došlo k explicitnímu zakotvení úpravy, dle níž jsou exekučně postihované částky nezahleňovány do výše čistého příjmu. Výklad, aplikace, i účelová volba Specifických pravidel verze 1.4 žalovaným jsou nepřijatelné. Je značně nespravedlivá, diskriminační a demotivující osoby, které jsou v tíživé finanční situaci pro své dluhy, ač pracují. Nelze akceptovat, aby dvě osoby v prakticky stejné finanční tísní (v exekuci) měly rozdílné postavení v rámci přístupu k sociálnímu bydlení, a to tak, že osoba pracující (umožující své pohledávky, odvádějící dávky sociálního a zdravotního pojištění) by nárok na sociální bydlení neměla mít, zatímco nepracující, nebo pracující za minimální mzdu, by nárok měla, ač by jejich skutečný příjem byl roven.
21. Výkladovým přístupem žalovaného by došlo k porušení rozpočtové kázně prakticky u všech projektů, neboť bylo běžnou praxí akceptovanou a opakovaně schvalovanou (prostřednictvím kladných kontrol poskytovatelem dotace) ze strany poskytovatel dotace, že se exekučně postihované příjmy do výše čistých příjmů nezahrnovaly. Z toho důvodu byla k doložení příjmové situace vyžadována i soudní rozhodnutí vztahující se k výkonu rozhodnutí, případně jiná potvrzení o provádění exekuce. Tuto skutečnost lze ověřit dotazem na poskytovatele dotace, zda v rámci plnění podmínek vydaných rozhodnutí s ohledem na znění specifických pravidel verze 1.4 bylo akceptováno odečítání exekučních srážek pro stanovení čistého příjmu, či nikoli a zda byly ukládány odvody za porušení rozpočtové kázně. Dle informací žalobce je a bylo běžnou praxí poskytovat sociální bydlení

osobám v exekuci, kdy se exekuční srážky od hrubého příjmu odčítaly pro zjištění příjmu čistého. Postup žalobce byl nejen v souladu s účelem dotačního programu, ale byl i osvědčen poskytovatelem dotace.

22. K problematicke podmínky jiného nájemního vztahu, vlastnictví nemovitosti (S.) žalobce zopakoval svou argumentaci, podle níž se tato skutečnost (jakož i ostatní předpoklady „osoby v bytové nouzi“) prokazuje vyplněním a podpisem čestného prohlášení. Této povinnosti žalobce dostal a čestné prohlášení podepsané S. je skutečně přílohou uzavřené nájemní smlouvy. Nelze mu klást k tíži, že se z vlastní iniciativy nedopouštěl porušování práv na ochranu osobních údajů nájemců (např. podmiňování uzavření nájemní smlouvy poskytnutím rodného čísla), pakliže k tomu neměl legitimně stanovenou povinnost, resp. oprávnění.
23. K problematicke doby nájemního vztahu žalobce uvedl, že žalovaný shledal porušení Rozhodnutí a Specifických pravidel v rámci kontraktace nájemní smlouvy k bytové jednotce č. 5, kdy žalobce uzavřel nájemní smlouvu na dobu tří let, přestože maximální délka nájemního vztahu je Specifickými pravidly stanovena na dva roky. Žalovanému ale byla naskenována nesprávná nájemní smlouva, resp. nájemní smlouva s chybou v psaní, která byla opravena podpisem nového vyhotovení smlouvy bez písařské chyby, a špatná verze byla evidována toliko z důvodu auditní stopy. Došlo tak k podpisu nájemní smlouvy se špatně vymezeným termínem trvání nájemního vztahu, avšak obratem byla opravena a znovu podepsána oběma smluvními stranami. Opravená nájemní smlouva byla žalovanému k vyjádření a vysvětlení připojena, přesto tuto skutečnost žalovaný nerefletoval a prakticky nevzal v potaz, toliko konstatoval skutečnosti a tvrzení žalobce, aby následně uzavřel, že mu nebyla skutečnost, že by se jednalo o písařskou chybu, prokázána, neboť mu nebyl předložen žádný dodatek nájemní smlouvy s písařskou chybou. Tomu žalobce oponoval tím, že opravit smlouvu s písařskou chybou není nezbytné toliko dodatkem, ale jakýmkoli způsobem, který bude reflektovat společnou vůli jednajících stran. V daném případě došlo k narovnání formálního stavu se stavem sjednaným, smlouva byla znovu podepsána a došlo k narovnání skutečné vůle smluvních stran. I z jednání nájemce je zřejmé, že smlouva byla skutečně od počátku sjednávána na dobu dvou let. Jelikož se jedná o napravenou chybu v psaní, nejedná se o zaviněné porušení rozpočtové kázně. Nájemní vztah skutečně skončil uplynutím sjednaných dvou let, ani fakticky nedošlo k porušení podmínek Rozhodnutí a specifických pravidel.
24. Obdobné žalobní námitky žalobce uplatnil proti Kontrolnímu zjištění č. 5 „*Nezachování účelu dotace v době udržitelnosti Projektu*“ a Kontrolnímu zjištění č. 9 „*Neposkytování služby obecného hospodářského zájmu*“. Uvedl, že se tato zjištění kryjí se Kontrolním zjištěním č. 2 a odkázal na již přednesenou argumentaci.
25. *Pátou žalobní námitkou* žalobce brojil proti Kontrolnímu zjištění č. 6 „*Nenaplnění závazného indikátoru*“ a částečně také proti Kontrolnímu zjištění č. 3.
26. K otázce závazných indikátorů a jejich úpravě s ohledem na mimořádné okolnosti uvedl, že ke dni nabytí vlastnického práva, resp. po provedení veškerých přejímacích a udržovacích prací, ke dni 30. 11. 2017 naplnil závazné indikátory „*Počet potřebných bytů pro sociální bydlení – bytové jednotky (8)*“ a „*Nárůst kapacit sociálních bytů – lůžka (27)*“. Započal s hledáním zájemců o sociální bydlení tak, aby mohl být naplněn třetí indikátor „*Průměrný*

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

počet osob využívajících sociální bydlení – počet osob za rok (18,9)“ a závazek obsadit byty do 3 měsíců od ukončení realizace Projektu, tj. do konce února 2018. Zopakoval, že v průběhu roku 2018 došlo bez jeho zavinění k poruše na vodovodním rozvodu v bytové jednotce č. 7, která musela být celkově rekonstruována, o tom byl poskytovatel dotace vyrozuměn. Poukázal na sdělení poskytovatele dotace, které zmiňuje v bodě 97 i napadené rozhodnutí, z nějž citoval. Ze strany žalobce nedošlo ke změně závazných indikátorů v rámci zpráv o udržitelnosti Projektu, bytová jednotka č. 7 nemohla být dočasně obsazena. Jelikož tato jednotka nadále existovala a byla zachována i kapacita jejích 3 lůžek, nedošlo k faktickému krácení daného indikátoru. Zdůraznil, že Poskytovatel dotace i žalovaný o potřebě rekonstrukce věděli, a v žádném výstupu kontroly Projektu se nepodává, že by prováděním rekonstrukce žalobce porušoval jakékoli pravidlo či povinnost. S ohledem na postup poskytovatele dotace, dle jehož sdělení není třeba indikátory pro označenou rekonstrukci měnit, byly vypracovány jednotlivé zprávy o udržitelnosti Projektu. Tyto poskytovatel dotace přijal, přezkoumal a schválil s výhradou, tedy sám poskytovatel dotace tyto zprávy považoval za řádné a úplné. Zopakoval, že byl v dobré víře a závěry žalovaného považoval za rozporné s principem legitimního očekávání a právní jistoty.

27. *K unesení důkazního břemene v otázce prokázání rekonstrukce žalobce předně konstatoval zjištění žalovaného v rámci kontroly, že jednotka č. 7 prochází celkovou rekonstrukcí, dle žalobce tedy byla rekonstrukce dostatečně prokázána. Žalovaný měl a mohl ohledat rozsah této rekonstrukce, pakliže tak neučinil, nelze tuto skutečnost přenášet na žalobce jako neunesení důkazního břemene. Pokud žalovaný potřeboval pro rozhodnutí jakékoli dokumenty, měl žalobce k jejich předložení vyzvat, žalobce by mu je poskytl, pakliže by byly pro vydání správního rozhodnutí ve věci samé nezbytné. Žalobce uvedl, že je neformálně vyrozuměn o několika dalších případech, kdy došlo k omezení naplnění účelu projektu z titulu vis maior, a ani v těchto případech nedošlo k postihu ze strany poskytovatele dotace.*
28. *Šestou žalobní námitkou žalobce brojil proti Kontrolnímu zjištění č. 7 „Zřízení zástavního práva“. Nesouhlasil se závěrem žalovaného, že ač byly získané prostředky ze zajišťovaných právních jednání dle Zprávy o kontrole užity na financování předmětu Projektu, jednalo se o prostředky ze zápůjčky, nikoliv úvěru, jednalo se tak o porušení Specifických pravidel. Žalobce považoval takový závěr za zcela nesprávný, nemající oporu v zákonné úpravě, absolutně pomíjející ustanovení občanského zákoníku, jakož i otázku, kdo je oprávněn poskytovat úvěry. Zároveň jej považoval za přepjatý formalismus a projev zásadní libovůle žalovaného při aplikaci právního řádu. Ze srovnání zápůjčky a úvěru dle občanského zákoníku žalobce dovodil, že jediným rozdílem mezi zápůjčkou a úvěrem je, že zápůjčkou může být k zužívání poskytnuta jakákoli zastupitelná věc, předmětem úvěru mohou být pouze finanční prostředky, ačkoli lze vysledovat drobné odchylky úpravy splatnosti a úročení, esenciální podstata obou je stejná, jsou-li předmětem závazku peníze. Žalobce nesouhlasil s tvrzením žalovaného, že úvěr může poskytnout toliko bankovní instituce podléhající dohledu ČNB, neboť úvěr může uzavřít kdokoli s kýmkoliv, stejně tak jako smlouvu o zápůjčce. Regulativní rozdíl je možné vysledovat v případě spotřebitelských úvěrů, nicméně v projednávaném případě o tom nemůže být uvažováno, neboť žalobce je s ohledem na zákonnou fikci považován za podnikatele. Dále označil za zcela nesprávný závěr žalovaného, že účelem Specifických pravidel omezujících zatížení Stavby zástavním právem toliko na úvěr, je omezením i do osob poskytujících dané prostředky, neboť v případě žalobce může být úvěr uzavřen s kýmkoli, nikoli pouze s bankovní institucí.*

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Jediným účelem, který lze dle žalobce ze Specifických pravidel vysledovat je, aby zajišťované prostředky byly investovány do předmětu Projektu, aby zajišťovaná hodnota byla promítnuta do hodnoty předmětu zástavy a v případě realizace zástavního práva případně umožnila zajišťovanou pohledávku a ze zbytku mohlo dojít k vrácení vyplacené dotace z veřejných rozpočtů. Úmyslem poskytovatele dotace tedy nebylo omezovat titul právního jednání (toliko na úvěr), ale omezit samotnou dispozici s prostředky z cizích zdrojů, aby tyto byly použity toliko na předmět Projektu. Stanovení, že zástavou lze zajistit „úvěr“ je tak zcela zřejmou chybou, kterou je myšlen jakýkoli právní titul, na jehož základě vzniká závazek vrátit třetí osobě jí poskytnuté peněžní prostředky. Nadto jsou právní jednání, na jejichž základě byly žalobci poskytnuty finanční prostředky, ač označeny jako zápůjčka, svým obsahem rovněž smlouvou o úvěru (viz. § 555 odst. 1 občanského zákoníku).

29. Následně žalobce uplatnil procesní námitky:
30. V *sedmé žalobní námitce* uvedl, že podal proti Dosavadnímu výsledku kontrolního zjištění Námitky, na základě kterých došlo ke změnám v kontrolních zjištěních a některá zjištění byla dle Zprávy o kontrole v souladu s argumentací žalobce akceptována. Dle žalobce měl žalovaný postupovat podle § 88 odst. 5 daňového řádu a přistoupit k vydání nového dosavadního výsledku kontrolního zjištění. Namísto toho však byla přímo vydána Zpráva o kontrole, proti které se již žalobce nemohl vyjádřit, tím došlo ke zkrácení jeho procesních práv.
31. V *osmé žalobní námitce* tvrdil, že na něj žalovaný přenesl důkazní břemeno v rozporu s § 92 odst. 5 daňového řádu.
32. *Devátou žalobní námitkou* žalobce brojil proti nesprávnému hodnocení důkazů. Uvedl, že ani volné hodnocení důkazů neznamena libovůli v postupu žalovaného, nýbrž přísný logický postup dle znalosti zákonů a jiných právních předpisů, právního vědomí, všestranným, hlubokým a logickým zhodnocením jednotlivých důkazů v jejich vzájemných souvislostech, s přihlédnutím ke všem okolnostem případu, za použití analytické a systematické metody, často ve spojení s indukcí a dedukcí. Své vnitřní přesvědčení, ústící do zhodnocení důkazů, musí žalovaný přesvědčivě a přezkoumatelným způsobem navenek odůvodnit. V daném případě však žalovaný nejen že řadu logických vysvětlení žalobce neakceptoval, ale ani k nim nezaujal jakýkoli postoj, pouze opakovaně prezentoval svou vlastní spekulaci. V několika pasážích se pak žalovaný v rámci svých úvah při hodnocení zjištěného skutkového stavu dopustil vnitřní rozpornosti svých úvah, pro které je následné odůvodnění nepřezkoumatelné a mnohdy nelogické.
33. *Desátou námitkou* žalobce nesouhlasil s praxí žalovaného, dle které se při vyměření odvodů dle § 146 daňového řádu zaokrouhluje odvod na celé koruny nahoru oproti skutečnému vyčíslení jednotlivých složek odvodu. Tato praxe nemá oporu v § 44a odst. 11 rozpočtových pravidel, který odkazuje na postup dle daňového řádu, neboť se takový postup má principiálně týkat daní, nikoli odvodů dle rozpočtových pravidel, takovým odvodem mohl stát získat více, než činila dotace, což by způsobilo bezdůvodné obohacení na straně státu.
34. Žalobce žádal, aby soud žalobou napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i platební výměry zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

35. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný předně uvedl, že se žalobcem uplatněné námitky z velké části obsahově kryjí s jeho odvolacími námitkami a polemizuje se závěry, které žalovaný učinil. Proto odkázal na obsah spisového materiálu a na odůvodnění svého rozhodnutí.
36. K *první námitce* spočívající v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017 – 38, a uvedl, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodu či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Následně v obecné rovině shrnul důvody nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost a pro nedostatek důvodů, a měl za to, že je odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí plně přezkoumatelné, neboť vymezuje správní úvahu žalovaného (resp. správce daně), která jej vedla k vydání rozhodnutí. Z odůvodnění je zřejmé, jakými úvahami byl žalovaný (resp. správce daně) veden, jakými skutečnostmi se zabýval, jaké důvody jej vedly k vyslovení závěrů obsažených v napadeném rozhodnutí (resp. v platebních výměrech), a na základě jakých konkrétních skutečností k nim dospěl. Žalobce ostatně s těmito závěry v podané žalobě polemizuje, což by nebylo možné, pokud by napadené rozhodnutí bylo zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti. K námitkám ve věci stanoveného odvodu odkázal na své rozhodnutí a zdůraznil, že výše odvodu byla odůvodněna náležitou správní úvahou se zohledněním míry závažnosti pochybení a všech okolností svědčících ve prospěch i v neprospěch. Nelze tak dospět k závěru o jeho nepřezkoumatelnosti či o neproporcionalitě.
37. K *druhé žalobní námitce* - k principu legitimního očekávání a právní jistoty žalovaný uvedl, že žalobce neprokázal existenci stanoviska (resp. konkrétního ujištění) poskytovatele dotace, které by časově předcházelo zde řešeným porušením rozpočtové kázně, a ze kterého by vyplývalo, že byl postup žalobce v souladu s podmínkami pro poskytnutí dotace. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2021, č. j. 8 Afs 114/2019 – 52, z nějž citoval a uzavřel, že nebyl názorem poskytovatele dotace vázán. Své závěry vedoucí ke konstatování jednotlivých porušení rozpočtové kázně žalovaný odůvodnil, čímž implicitně vyjádřil, že se v posuzovaném případě s posouzením ze strany poskytovatele dotace neshoduje. K argumentaci žalobce vyjádřením MMR ze dne 24. 8. 2022 a ze dne 13. 9. 2022 uvedl, že mu předmětná vyjádření nebyla v průběhu daňového řízení předložena. Žalobce ve svém vyjádření ze dne 16. 8. 2022 a 30. 8. 2022 sice tvrdil, že do dne 12. 9. 2022 doloží další vyjádření poskytovatele, avšak nestalo se tak ani v jím navržené lhůtě, ani do vydání napadeného rozhodnutí dne 9. 12. 2022, žalobce v průběhu daňového řízení doložil pouze vyjádření MMR ze dne 12. 10. 2021 a ze dne 2. 12. 2021. Žalovaný proto s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uvedl, že těžiště dokazování má probíhat před správními orgány, přičemž úloha správního soudu je primárně přezkumná.
38. Dále uvedl, že příjemce dotace může kontrolovat v rámci veřejnosprávní kontroly jednak poskytovatel dotace, a rovněž také územní finanční orgány na základě zmocnění v § 7 odst. 2 písm. c) zákona o finanční kontrole. Kontrola poskytnutých dotací je upravena vícero právními předpisy, tato skutečnost s sebou nese i možnost provádění kontroly dotací ze strany více subjektů. Žádný z výsledků těchto kontrol není nadřazen zjištěním ostatních kontrolních orgánů a ani nepředstavuje pro kontrolující orgán předběžnou otázku a s tím spojenou překážku věci rozhodnuté. K odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2013, č. j. 1 Afs 54/2013 – 36, z nějž citoval. Uvedl, že kontrola provedená ze

strany poskytovatele dotace se tedy řídí jinými právními předpisy a sleduje jiné cíle. Výsledky jednotlivých kontrol jsou tedy na sobě zcela nezávislé a mohou se zcela lišit, k tomu odkázal na str. 67 Zprávy o kontrole. Námitky údajné libovůle proto považoval za zcela nedůvodné.

39. K délce trvání daňové kontroly uvedl, že ve zde řešeném případě byla daňová kontrola zahájena dne 29. 7. 2019, ukončena byla dne 4. 8. 2021, tedy netrvala čtyři roky. Správce daně v rámci daňové kontroly kontinuálně prováděl na sebe navazující úkony, směřující k ověření skutečností rozhodných pro správné zjištění a případné stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně. Žalovaný (resp. správce daně) postupoval v souladu se zásadou rychlosti zakotvenou v § 7 odst. 1 daňového řádu. K délce trvání daňové kontroly již správce daně na str. 87 zprávy o daňové kontrole uvedl, že byla ovlivněna součinností příjemce dotace (žalobce) a nutností vyžádat doklady k nájemcům a osobám společně užívajícím bytové jednotky, které správci daně nebyly v rámci daňové kontroly předloženy, a které si od příslušných subjektů a orgánů musel správce daně vyžádat sám. Žalovaný zdůraznil, že v daňovém řízení nese důkazní břemeno primárně daňový subjekt (tedy žalobce), nikoliv správce daně. Závěrem žalovaný uvedl, že žalobce nevyužil prostředky ochrany proti nečinnosti správce daně (podnět ve smyslu § 38 odst. 1 daňového řádu).
40. Dále uvedl, že žalobce neodkázal na žádný konkrétní případ, kdy za obdobných skutkových okolností jako v nyní posuzovaném věci, nebyla zjištěna porušení rozpočtové kázně. Jedná se tedy pouze o obecné tvrzení žalobce, které není ničím podložené a nemá tak žádnou právní relevanci. S ohledem na jeho obecnost se k němu žalovaný ani nemohl blíže vyjádřit.
41. Ke *třetí žalobní námitce* odkázal na vypořádání se s obdobnými námitkami žalobce ve vztahu ke Kontrolnímu zjištění č. 1 v bodech 31 až 38 rozhodnutí. Dle žalovaného jsou Obecná i Specifická pravidla koncipována tak, že je požadováno zpracování znaleckého posudku před pořízením nemovitosti, jelikož jen tak je možno porovnat, zda stanovená kupní cena odpovídá ceně v místě a čase obvyklé. Možnost zpracování znaleckého posudku po pořízení nemovitosti není v žádném ze souvisejících dokumentů týkajících se IROP uvedena. K uvedenému porušení rozpočtové kázně tedy v posuzovaném případě nepochybně došlo.
42. Ke *čtvrté žalobní námitce* (Kontrolní zjištění č. 2) žalovaný uvedl, že k otázce data ukončení realizace projektu se vyjádřil v bodech 40 až 44 napadeného rozhodnutí. Sám žalobce stanovil, že hlavní a jedinou aktivitou Projektu bude nákup předmětného bytového domu vč. pozemku. Proto nelze brát ohled na další aktivity zde neuvedené. I ve Specifických pravidlech je uvedeno, že pokud budou prováděny rekonstrukční, vyklízecí a podobné práce, mají být zařazeny mezi hlavní aktivity projektu. Žádné provedení změny, související s vymezením hlavních a vedlejších aktivit, které by bylo akceptováno, nebylo žalobcem doloženo. K ukončení realizace tedy došlo dnem nabytí vlastnického práva k předmětné nemovitosti (hlavní aktivitou byl pouze nákup předmětného bytového domu vč. pozemku). Ke vkladu vlastnického práva žalobce k předmětné nemovitosti došlo dne 24. 8. 2017, z tohoto data bylo odvozeno datum ukončení realizace projektu. Dle žalovaného lze přisvědčit námitce žalobce, že vznik vlastnického práva nastává až vkladem (tzv. intabulací) vlastnického práva do katastru nemovitostí, přičemž zápis (vklad) do katastru nemovitostí je účinný ke dni podání žádosti o zápis příslušnému katastrálnímu úřadu, má tedy účinky ex tunc. Žalobce se tedy vlastníkem předmětné nemovitosti stal již 2. 8. 2017 (v den podání návrhu na vklad do katastru nemovitostí). V posuzovaném případě je však v tomto ohledu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

závěr žalovaného o „pozdějším“ datu ukončení realizace projektu ve prospěch žalobce. Z podmínek poskytnutí dotace nevyplývá, že není možné ukončení Projektu dříve, než bude vydáno rozhodnutí. Naopak podle 4. 1. 2 Obecných pravidel „(...) *Realizace projektu může být ukončena před vydáním prvního právního aktu.*“

43. Pokud jde o otázku bytové nouze, žalobcem získaná čestná prohlášení od nájemců nebyla vyplněna zcela v souladu s požadavky programu, což zároveň svědčí o tom, že žalobce neověřoval, zda potenciální nájemci splňují podmínky cílové skupiny, ačkoliv se zavázal k tomu, že sociální bydlení bude poskytovat pouze osobám z této skupiny, a to po celou dobu udržitelnosti Projektu. Aby mohl naplňovat cíle projektu a programu všeobecně, bylo nezbytné mít postaveno najisto, že nájemci splňují požadavky, které stanovuje program. K významu čestného prohlášení v daňovém řízení žalovaný citoval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. 1 Afs 77/2005 – 43, a uzavřel, že čestné prohlášení nelze samo osobě chápat jako důkazní prostředek, resp. lze jím nahradit předložení listiny pouze v konkrétních zvláštním zákonem stanovených případech. Čestné prohlášení má tedy obecně nízkou vypovídací hodnotu a skutečnosti jím nemohou být prokázány, nýbrž pouze osvědčeny. Je to právě žalobce (v postavení příjemce dotace), kdo plně nese odpovědnost za plnění dotačních podmínek, tj. že byty budou pronajímány osobám splňujícím podmínky cílové skupiny. Bylo tedy jednoznačně povinností žalobce si skutečnosti uváděné v předloženém čestném prohlášení nájemce ověřit, popřípadě zjistit tak, aby žalobce předešel právě nastalé situaci, kdy se na základě „spolehnutí se“ pouze na čestné prohlášení nájemce dopustil porušení dotačních podmínek. Způsob, jakým žalobce podmínky pro poskytnutí dotace dodrží, je plně na žalobci v pozici příjemce dotace. Z dotačních podmínek a spisového materiálu je zcela zřejmé, že zajištění si čestného prohlášení ze strany nájemce nebylo dostatečné.
44. K otázkám průměrného čistého příjmu, jiného nájemního vztahu, vlastnictví nemovitosti a doby nájemního vztahu žalovaný zcela odkázal na napadené rozhodnutí.
45. Ke Kontrolnímu zjištění č. 5 a č. 9 žalovaný odkázal a na své vyjádření ke Kontrolnímu zjištění č. 2 a uvedl, že za toto pochybení nebyl uložen odvod za porušení rozpočtové kázně.
46. K páté žalobní námitce (Kontrolní zjištění č. 3) žalovaný rovněž odkázal na své rozhodnutí a zopakoval, že datum ukončení realizace Projektu bylo stanoveno zcela správně s ohledem na žalobcem vymezené parametry Projektu. Jelikož realizace Projektu byla ukončena dne 24. 8. 2017, měl žalobce povinnost předložit Závěrečnou zprávu o realizaci Projektu do 21. 9. 2017. Závěrečná zpráva o realizaci Projektu byla předložena teprve dne 2. 1. 2018, a to v souvislosti se žalobcem nesprávně stanoveným dnem ukončení realizace Projektu na den 30. 11. 2017, tj. s více než tříměsíčním zpožděním.
47. Také ke Kontrolnímu zjištění č. 4 žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí a své dřívější vyjádření k datu ukončení realizace Projektu. Jelikož je žádost o platbu předkládána vždy spolu se zprávou o realizaci a pozdní předložení závěrečné zprávy o realizaci je předmětem Kontrolního zjištění č. 3, nebyl za dané pochybení správcem daně stanoven odvod za porušení rozpočtové kázně.
48. Ke Kontrolnímu zjištění č. 6 žalovaný znovu odkázal na svou argumentaci k datu ukončení Projektu, k otázce nenaplnění závazného indikátoru pak na napadené rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

49. K *šesté žalobní námitce* (Kontrolní zjištění č. 7) žalovaný opět odkázal na napadené rozhodnutí, a dále uvedl, že trvá na svém právním názoru, že instituty úvěru a zápůjčky sice slouží ekonomicky stejnému účelu, jedná se však o rozdílné smluvní typy, jež se liší svým charakterem. Předmětná podmínka byla jak v Obecných pravidlech, tak v Rozhodnutí formulovaná zcela jednoznačně a jasně a neumožňovala dvojí výklad.
50. K *sedmé žalobní námitce* žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí a nadto uvedl, že v řešené věci byl dostatečně zjištěn skutkový stav, na jehož základě byly formulovány právní závěry správce daně, resp. žalovaného, přičemž se všemi těmito skutečnostmi a závěry byl žalobce seznámen před vydáním rozhodnutí ve věci (před vydáním napadeného rozhodnutí), a byl mu dán časový prostor pro reakci a zjištěné skutečnosti a učiněné právní závěry, stejně jako mu nebylo upřeno právo navrhopvat důkazní prostředky. Procesní právo obrany žalobce proti výsledku vyměřovacího řízení tak nebylo dotčeno, stejně tak bylo dostáno požadavku na předvídatelnost rozhodnutí v daňovém řízení. Žalovaný k tomu odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2019, č. j. 9 Afs 118/2018 – 32, a ze dne 27. 1. 2022, č. j. 4 Afs 155/2021, z nichž citoval.
51. K *osmé žalobní námitce* přenosu důkazního břemene rovněž odkázal na napadené rozhodnutí.
52. K *deváté žalobní námitce* uvedl, že k žádnému žalobcem naznačenému pochybení při hodnocení důkazů nedošlo. Nesouhlas žalobce se samotnými výsledky takového hodnocení není ekvivalentem pro závěr o tom, že dokazování nebylo učiněno správně. Všechny závěry správce daně i žalovaného mají svůj relevantní podklad ve správním spisu. Správce daně (resp. žalovaný) se všemi důkazními návrhy řádně zabýval.
53. Žalovaný žádal, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

54. Soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání, a to v souladu s ustanovením § 51 s. ř. s., neboť účastníci řízení takový postup akceptovali. Soud neprovedl navržené důkazy, neboť mu pro posouzení důvodnosti žaloby postačoval obsah spisového materiálu, jejich provedení by tak bylo nadbytečné. K tomu soud dále uvádí, že se v řízení o porušení rozpočtové kázně s ohledem na §44a odst. 11 rozpočtových pravidel postupuje dle daňového řádu. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu k soudnímu přezkumu rozhodnutí vydaných v daňovém řízení *„neprovedení (...) důkazu soudem ze shora uvedených důvodů však může být odůvodněno též tím, že jej mohl a měl navrhnout stěžovatel již v daňovém řízení, neboť tento důkaz měl sloužit zjevně k prokázání skutečností, o kterých byl daňový subjekt ze strany finančních orgánů dostatečně informován“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 2 Afs 35/2009, bod 43). Navržené důkazy, jež nebyly součástí správního spisu (Smlouva o dílo, fotodokumentace škody bytové jednotky, faktury, Vyjádření MMR II ze dne 13. 9. 2022) přitom mohl žalobce navrhnout či přímo předložit již v daňovém řízení, ale neučinil tak. Nadbytečnost provedení žalobcem navržených důkazů je zřejmá také z následného vypořádání žalobních bodů.
55. Soud dále podotýká, že nebyl povinen žalobci k jeho žádosti usnesením poskytnout lhůtu k doplnění podrobnější právní analýzy i s odkazy na rozhodovací praxi správních soudů (§ 118a o.s.ř. se v soudním řízení správním neuplatní, viz. rozsudek Nejvyššího správního

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

soudu ze dne 5. 1. 2010, čj. 2 Afs 87/2009-131). Žaloba obsahovala dostatečně konkrétní projednatelné žalobní body, nadto od podání žaloby uplynulo již více než 8 měsíců, aniž by žalobce soudu tuto analýzu předložil.

56. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 věta první s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
57. Soud o věci uvažil takto:
58. Soud se předně zabýval námitkami nepřezkoumatelnosti.
59. Z ustálené judikatury správních soudů je zřejmé, že institut nepřezkoumatelnosti nelze libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán podstatou námítky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námítky a dopustí se dílčího nedostatku odůvodnění. Nedostatkem důvodu nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění, ale pouze nedostatek důvodů skutkových (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75).
60. Nepřezkoumatelnost není způsobena ani nižší kvalitou odůvodnění, nýbrž závěrem o tom, zda rozhodnutí obsahuje alespoň základní náležitosti do té míry, že může být podrobeno soudnímu přezkumu. Správní orgán není povinen vypořádat každý dílčí argument. Pokud žalobce uplatní pouze obecné námitky, může se s nimi rozkladový orgán vypořádat pouze v obecné rovině (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2018, č. j. 8 Afs 71/2007 – 116). Námitky lze vypořádat i tak, že správní orgán prezentuje v odůvodnění právní názor odlišný od názoru účastníka řízení, pakliže zdůvodnění tohoto názoru poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí. Tím jsou minimálně *implicitae* vypořádány i námitky účastníka, absence odpovědi na jednotlivé námitky účastníka v odůvodnění rozhodnutí bez dalšího nezpůsobuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Podstatné je, aby se správní orgán vypořádal se všemi základními námitkami (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2015, č. j. 6 As 152/2014 – 78).
61. V projednávané věci žalobou napadené rozhodnutí těmto požadavkům dostálo. Z jeho odůvodnění je totiž zřejmé, jakými úvahami byl žalovaný (resp. správce daně) veden, jakými skutečnostmi se zabýval, z jakých důvodů a na základě jakých konkrétních skutečností své závěry učinil. Rozhodnutí tak není nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Jednotlivá zjištění tvoří logický celek, jednotlivé části odůvodnění si vzájemně neodporují a rozhodnutí tedy není vnitřně rozporné (neuvádí zároveň zcela protichůdná tvrzení, závěry správce daně se ani vzájemně nepopírají). Rozhodnutí proto není nepřezkoumatelné ani pro nesrozumitelnost.
62. Soud dále přistoupil k vypořádání konkrétní námítky nepřezkoumatelnosti ve vztahu k vyčíslení sankcí.
63. Žalobce tvrdil, že žalovaný kapitalizuje výši jednotlivých odvodů nepřezkoumatelným způsobem, kdy není zřejmé, dle jakých úvah se při stanovení výše samotného odvodu řídil. Dále poukazoval na „nepřiměřený“ vzorec pro stanovení odvodu za tvrzené porušení

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

povinnosti při nakládání se sociálními byty. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že správní úvaha správce daně byla sice v rámci některých pochybení stručná, nicméně jsou z ní seznatelné jednotlivé okolnosti konkrétního porušení rozpočtové kázně, jež byly u zjištěných pochybení zohledněny, stejně tak jako logická úvaha správce daně při stanovení konkrétní výše odvodu za porušení rozpočtové kázně. Nadto odkázal na Seznámení se zjištěnými skutečnostmi a výzvu k vyjádření se v rámci odvolacího řízení č. j. 22760/22/5000-10612703694 ze dne 8. 7. 2022, a zároveň se s touto otázkou vypořádal v bodech 137 – 157 napadeného rozhodnutí.

64. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí je tak patrné, z jakých podkladů žalovaný při stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně vycházel. Žalovaný přitom popsal zjištěné skutkové okolnosti, a následně posuzoval při stanovení výše předepsaného odvodu u každého zjištěného pochybení míru závažnosti porušení rozpočtové kázně, tedy otázku proporcionality. Skutečnost, že žalovaný nesrovnával zjištěné porušení rozpočtové kázně s jinými žalobcem tvrzenými hypotetickými porušeními rozpočtové kázně nezpůsobuje nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí ani v tomto rozsahu.
65. Pokud jde o žalobcem namítané pochybení „porušení povinností při nakládání se sociálními byty“, žalovaný dostatečně zdůvodnil, proč toto pochybení považuje za závažné, neboť uvedl, že se týká částečného nedodržení účelu, na který byla dotace poskytnuta. Jeho úvaze, že nedodržení účelu samo o sobě je závažným pochybením, soud přisvědčuje. Je tomu tak proto, že v případě nedodržení účelu jsou finanční prostředky využity odlišným způsobem, než pro který byly poskytnuty. Proto je třeba každé nedodržení účelu z podstaty věci považovat za závažné. Žalovaný přitom stanovil výši odvodu s ohledem na závažnost a význam porušení povinnosti, neboť při stanovování výše odvodu vyšel z podlahové plochy jednotlivých bytových jednotek, resp. podílu odpovídajícímu velikosti poměru podlahové plochy dané bytové jednotky k celkové podlahové ploše v předmětném době, přičemž výslednou částku odvodu vypočítal z podílu dní, kdy tato jednotka nesplňovala účel dotace na celkovém období udržitelnosti. Soud považuje za skutečnost všeobecně známou, že právě dle podlahové plochy je obvykle počítána hodnota nemovitostí, jde tedy o všeobecně akceptované kritérium. Tento způsob výpočtu přesně a objektivně vystihuje podíl, jaká část z celkových poskytnutých finančních prostředků z dotace neplnila svůj účel. Pokud jde o indikátor naplnění lůžek či jiná obdobná kritéria, považuje soudu jejich využití za situace, kdy byly pronajímány jednotlivé bytové jednotky jako celek, za nadbytečné. Lze proto uzavřít, žalovaný postupoval na základě objektivních a přezkoumatelných kritérií, naplnil zásadu proporcionality a žádné zásadní kritérium hodnocení závažnosti porušení rozpočtové kázně svým postupem nepominul.
66. Námitky nejsou důvodné.
67. *Druhou žalobní námitkou* žalobce tvrdil odklon od výkladu a rozhodovací praxe poskytovatele dotace, důsledkem čehož je dle žalobce překvapivé rozhodnutí a porušení jeho legitimního očekávání. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že postupoval v intencích jednotlivých podmínek stanovených Rozhodnutím, pokyny a pravidly IROP a relevantní judikaturou, a že byl žalobce v celém průběhu daňového řízení seznamován se zjištěními a závěry, vždy mu bylo zachováno právo se k nim vyjádřit a uplatnit další důkazní prostředky. Upozorňoval, že předpokladem práva dovolávat se legitimního očekávání je poskytnutí konkrétních ujištění ze strany kompetentního orgánu, pokud jsou tato ujištění v souladu

s právními předpisy. Konstatoval, že samotný fakt, že poskytovatel nezpochybnil postup žalobce v průběhu realizace Projektu neznamená, že se může žalobce zásady legitimního očekávání dovolávat. Tyto závěry žalovaný podpořil odkazy na judikaturu Nejvyššího správního soudu.

68. Podle stanoviska soudu žalovaný přílehavě odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2016, č. j. 7 Afs 13/2016 – 25, z něž vyplývá, že *„kontrola poskytnutých dotací je upravena vícero právními předpisy (...). Tato skutečnost s sebou nutně nese i možnost provádění kontroly dotací ze strany více subjektů (počínaje poskytovatelem dotace a finančním úřadem konče). Žádný z výsledků těchto případných kontrol ale z povahy věci není nadřazen zjištěním ostatních kontrolních orgánů a ani nepředstavuje pro kontrolující orgán předběžnou otázku a s tím spojenou překážku věci rozhodnuté.“*
69. Soud k tomu zdůrazňuje, že již správce daně k této problematice vhodně citoval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2017, č. j. 2 Afs 334/2016 – 42, dle kterého *„Nejvyšší správní soud souhlasí i s názorem krajského soudu na stěžovatelem označený rozpor mezi vyhodnocením projektu poskytovatelem dotace a správcem daně. (...). Správce daně je orgánem, který spravuje odvody za porušení rozpočtové kázně [v daném případě § 1, § 2 odst. 1 písm. j) zákona č. 531/1990 Sb., § 44 odst. 9 rozpočtových pravidel, § 1, § 2 odst. 3 písm. b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád], a tedy i zjišťuje skutečnosti rozhodné pro vyměření odvodu. Poskytovatel dotace není tím, kdo závazně určuje, zda byly finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu čerpány oprávněně. Jistě je oprávněn posuzovat splnění cíle projektu, ostatně mnohdy se jedná o otázku ryze odbornou. Tyto jeho závěry ovšem nejsou pro správce daně závazné; zjistí-li porušení podmínek, je oprávněn a povinen z toho vycházet.“*
70. Pokud jde o otázku legitimního očekávání, žalovaný dále příhodně odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2021, č. j. 8 Afs 114/2019 – 52, v němž je tato problematika vypořádána zcela vyčerpávajícím způsobem: *„Následné kontroly plnění dotačních podmínek však nemohou legitimní očekávání založit. Podrobně se této otázce NSS věnoval v rozsudku ze dne 15. 8. 2012, č. j. 1 Afs 15/2012-38, č. 2713/2012 Sb. NSS, Povodí Labe, v němž v bodě 33 zvedl: „Z judikatury Soudního dvora k uvedeným předpisům plyne, že za dodržení všech podmínek dotací jsou výlučně odpovědni příjemci podpor. Skutečnost, že poskytovatel finančních prostředků opomněl upozornit na nesrovnalosti při provádění dané akce, nevylučuje ani neomezuje takovou odpovědnost. Opačný výklad by vedl ke stavu, kdy by byl příjemce dotace zbaven veškeré odpovědnosti za nesrovnalosti, které nebyly oznámeny poskytovatelem. Předpokladem práva dovolávat se legitimního očekávání je v takovém případě poskytnutí konkrétních ujištění ze strany příslušného orgánu, která mohou vzbudit legitimní očekávání u toho, komu jsou určena, a dále skutečnost, že tato ujištění jsou v souladu s použitelnými právními předpisy (rozsudek Soudního dvora ze dne 25. 3. 2010, Sviluppo Italia Basilicata proti Komisi, C-414/08, Sb. rozh., s. I-2559, body 102 a 107). Zásady legitimního očekávání se tak nemůže dovolávat příjemce, který se dopustil zjevného porušení platné právní úpravy (rozsudek Soudního dvora ze dne 13. 3. 2008, Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening a další, spojené věci C-383/06 až C-385/06, Sb. rozh. s. I-1561, bod 56). Soudní dvůr proto neshledal, že by došlo k zásahu do zásady legitimního očekávání ani v případě, v němž příslušný unitrostátní orgán nemohl v okamžiku, kdy rozhodl o poskytnutí pomoci, nevědět, že příjemce nedodržel pravidla pro zadávání veřejných zakázek, neboť vybral poskytovatele pověřeného uskutečněním operace financované z této pomoci ještě před tím, než mu byla pomoc poskytnuta (rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 12. 2011, Chambre de commerce et*

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

d'industrie de l'Indre, C-465/10). ' (...) I pokud tedy poskytovatel dotace měl vědět, že stěžovatel pochybil, nemohlo založit jeho legitimní očekávání to, že mu byla schválena jeho žádost o platbu na základě předchozí administrativní kontroly. Zápisy z kontrol jsou navíc zcela obecné, spornou otázkou se nijak konkrétně nezabývaly. (...) Navíc již z povahy ochrany legitimního očekávání (zde důvěry v jednání veřejné správy) vyplývá, že chráněno je legitimní očekávání v to, že pokud příjemce dotace postupoval při čerpání dotace v souladu s určitým konkrétním ujištěním poskytovatele dotace, a nejde-li o zjevné porušení platné právní úpravy, pak příslušnou dotaci obdrží a nebude povinen ji navrátit. Aby se však o takovou situaci jednalo, pak samozřejmě musí dané ujištění předcházet příslušnému jednání příjemce dotace. Jde tedy zpravidla o situaci, kdy příjemce dotace neví, jak má přesně postupovat, a proto se obrátí na poskytovatele dotace, aby mu určitý postup poradil nebo výslovně příjemcem navržený postup potvrdil jako souladný s pravidly poskytnuté dotace. Pokud pak příjemce v souladu s takto daným ujištěním jedná, má být chráněno jeho legitimní očekávání. Konkrétní ujištění tedy z povahy věci musí předcházet porušení rozpočtové kázně. Následná ujištění již nebudou schopna změnit nic na tom, že příjemce dotace porušil rozpočtovou kázeň na základě svého rozhodnutí, tedy neovlivněn předchozím konkrétním ujištěním poskytovatele dotace. "

71. Žalobce přitom nepředložil žádná konkrétní ujištění ve smyslu výše citované judikatury, a neprokázal, že by žalovaný sankcionoval žalobce v rozporu s jeho legitimním očekáváním. Pokud jde o žalobcem předložená vyjádření poskytovatele dotace (MMR) ze dne 12. 10. 2021 a 2. 12. 2021, je z jejich datování nadto zřejmé, že mu byla poskytnuta až v průběhu daňové kontroly, a nemohla tak být konkrétními ujištěními. Žalobce ostatně mohl v případě jakýchkoli nejasností požádat poskytovatele dotace o vyjádření předem. Pokud tak neučinil, jdou důsledky takového postupu k jeho tíži. Nadto žalovaný správně poukázal na ustálenou judikaturu správních soudů, podle níž na provedení důkazů nově navržených teprve v řízení před krajským soudem je třeba trvat tehdy, pokud 1) soud přesvědčivě neodůvodní nadbytečnost jejich provedení a 2) tyto důkazy nemohly být navrženy již v řízení odvolacím (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22.05.2009, č. j. 2 Afs 35/2009 - 91, a ze dne 7. 4. 2021, č. j. 4 Afs 192/2020 – 69). S ohledem na výše citovanou judikaturu k otázce odlišného posouzení právních otázek žalovaným a poskytovatelem dotace soud proto shledal jako nadbytečné žalobcem navrhované důkazy Vyjádřením MMR ze dne 13. 9. 2022 a návrhy žalobce na vyžádání dalších vyjádření MMR až v řízení před soudem. Ze správního spisu přitom plyne, že byt žalobce v podání ze dne 30. 8. 2022 uváděl, že své vyjádření dále doplní do 12. 9. 2022 po obdržení vyjádření dotačního orgánu (MMR), toto vyjádření až do vydání napadeného rozhodnutí dne 9. 12. 2022 žalovanému nepředložil.
72. Pokud jde o žalobcem tvrzený odklon žalovaného od ustálené praxe, jsou jeho tvrzení obecná, nekonkrétní. Neplyne z nich totiž, v jakých řízeních či v jakých projektech žalovaný ve stejném dotačním programu za obdobných skutkových okolností rozhodoval odlišně. Nelze přitom po soudu požadovat, aby na základě takto velmi obecně formulovaného návrhu za žalobce svou vlastní aktivitou konkrétní důkazy dohledával, tím by byla porušena zásada rovnosti stran.
73. Za přílehlavý naopak nelze označit odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 Afs 90/2012 – 33. Nejvyšší správní soud se v dané věci a v žalobcem citované pasáži zabýval povinností poskytovatele dotace konkrétně vymezit podmínky poskytnutí dotace. Jde tak o zcela odlišnou právní problematiku, kterou nelze zaměňovat s otázkou, zda příjemce dotace stanovené podmínky dodržel, či zda se dopustil porušení

rozpočtové kázně. Pro úplnost soud uvádí, že poskytovatel dotace v projednávané věci přitom poskytovatel dotace vymezil podmínky dotace dostatečně jasně, přesně a srozumitelně.

74. Pokud jde o poukaz žalobce na nepřiměřenou délku kontroly, soud ze správního spisu ověřil, že v průběhu kontroly kontinuálně prováděny na sebe navazující úkony směřující k ověření skutečností rozhodných pro správné zjištění a případné stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně. Ze správního spisu plyne, že daňová kontrola byla zahájena protokolem o zahájení daňové kontroly dne 29. 7. 2019 v 11, 05 hod, č. j. 1891420/19/2500-31472-508045, Zpráva o daňové kontrole byla vydána dne 20. 7. 2021, pod č. j. 1759494/21/2500-31472-508045. Správce daně průběžně opatroval důkazy a z jeho postupu je zřejmé, že se snažil vyhovět žalobci v maximální možné míře a poskytoval mu dostatečný prostor k vyjádření a prokázání jeho tvrzení. Délku řízení tak s ohledem na šíři projednávané věci nelze považovat za nepřiměřenou, soud ze strany správce daně ani ze správního spisu nezjistil zaviněné neodůvodněné průtahy. Z obsahu spisu se ani nepodává a žalobce to ani netvrdí, že by využil podnětu k zamezení tvrzené nečinnosti správce daně u nadřízeného správního orgánu, jak ostatně uvedl i žalovaný ve vyjádření k žalobě.
75. Námitky nejsou důvodné.
76. Následně se soud zabýval námitkami k jednotlivým zjištěním.

A) Kontrolní zjištění č. 1 - Znalecký posudek

77. *Třetí žalobní námitkou* žalobce brojil proti závěru žalovaného, že znalecký posudek musí být zpracován až po pořízení nemovitosti. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí zejména uvedl, že možnost zpracování znaleckého posudku po pořízení nemovitosti není v žádném v žádném ze souvisejících dokumentů týkajících se IROP uvedena. Poskytovatel dle žalovaného požadoval vypracování znaleckého posudku před pořízením nemovitosti, neboť jen tak je možno porovnat, zda kupní cena majetku odpovídá jeho ceně v místě a čase obvyklé.
78. K tomu soud poukazuje na bod 2. 8 Specifických pravidel (verze 1.3 a 1.4), oddíl Dokladování způsobilých výdajů, kde se v pododdíle Prokázání majetku uvádí „*znalecký posudek ne starší 6 měsíců před datem pořízení budovy, bytu*“. Podle kapitoly 10.2. Obecných pravidel je při dokladování způsobilosti výdaje znaleckým posudkem třeba vyjít ze zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, nesmí být starší 6 měsíců od pořízení majetku, musí v něm být jasně stanovena cena, rozhodným pro posouzení časové platnosti ZP je datum nabytí vlastnického práva k majetku. Možnost odchýlit se od těchto pravidel a zpracovat znalecký posudek až po pořízení Stavby z žádného souvisejícího dokumentu IROP nevyplývá. Žalobce takovou možnost tvrdil, v průběhu daňové kontroly svá tvrzení ale nijak nedoložil. V projednávané věci není sporu o tom, že žalobce předložil znalecký posudek až po pořízení budovy, tedy nikoli starší 6 měsíců předem. Podle obsahu spisového materiálu byl znalecký posudek zpracován dne 20. 12. 2017 pro hodnoty platné k dni 26. 7. 2017. K převodu vlastnického práva došlo dne 24. 8. 2017 s účinností ke dni 2. 8. 2017, a to na základě kupní smlouvy ze dne 28. 6. 2017. Předložení znaleckého posudku nikoli před pořízením budovy se tak zcela míjí se smyslem a účelem daných pravidel. S ohledem na uvedené soud plně přisvědčuje stanovisku žalovaného, podle něž slovní spojení „*před*

pořízení budovy“ stanoví hranici stáří znaleckého posudku. Výše uvedená pravidla jsou přitom logická, neboť smyslem a účelem požadavku na předložení ZP před pořízením nemovitosti je možnost porovnat, zda kupní cena odpovídá její ceny v místě a čase obvyklé, jak přílehavě uvedl žalovaný na str. 11 svého rozhodnutí. Soud na tomto místě dále odkazuje na podrobnou a vyčerpávající argumentaci žalovaného na str.10 až 12, s níž se ztotožňuje.

79. Pro úplnost soud uvádí, že argumentace žalovaného ve vztahu ke kupní ceně není vnitřně rozporná, neboť jednoznačně odlišuje kupní cenu od ceny v místě a čase obvyklé, kdy uzavírá, že se tyto mohou lišit. Ani závěr žalovaného, že důsledkem kupní ceny převyšující cenu v místě a čase obvyklou je proplacení pouze do výše ceny v místě a čase obvyklé dle znaleckého posudku, nezakládá vnitřní rozpornost proto, že dle žalovaného měl být znalecký posudek vyhodnocen nejdříve 6 měsíců před pořízením budovy a nejpozději do pořízení budovy.

80. Námitka není důvodná.

B) Kontrolní zjištění č. 2 – Nedodržení podmínek pro nakládání se sociálními byty

81. Pokud jde o *čtvrtou žalobní námitku*, soud se předně zabýval datem ukončení realizace projektu.

82. Dle žalobce bylo datem ukončení realizace projektu 30. 11. 2017, neboť až k tomuto dni byla Stavba vyklizena a dosahovala standardu dle Rozhodnutí a Specifických pravidel. Žalovaný oproti tomu uvedl, že ukončením realizace Projektu bylo ukončení jediné jeho stanovené aktivity, tedy pořízení předmětné nemovitosti (nákup předmětné Stavby včetně pozemku), dnem 24. 8. 2017 provedením zápisu vkladu vlastnického práva k nemovitosti do Katastru nemovitostí s tím, že parametry Projektu si stanovil sám žalobce,

83. Z bodu 4. 1. 2 Obecných pravidel plyne, že ukončením realizace Projektu se rozumí prokazatelné uzavření všech aktivit projektu. Toto pravidlo je tak stanoveno zcela jednoznačně a srozumitelně.

84. Z bodu 2. 3 Specifických pravidel (verze 1.3 i verze 1.4) dále plyne, že „*Hlavní aktivitou projektu jsou ty aktivity, které vedou k naplnění cílů projektu*“, a jsou vyjmenovány následující aktivity: nákup domů, pozemků a bytů, rekonstrukce a úpravy bytu nebo domu, pořízení základního vybavení bytové jednotky, rekonstrukce a úpravy společných prostor bytového domu, společné prostory bytového domu jsou definovány nařízením vlády č. 366/2013 Sb., o úpravě některých záležitostí souvisejících s bytovým spoluvlastnictvím. Obdobně jsou zde vyjmenovány vedlejší aktivity Projektu: technický dozor investora, BOZP, autorský dozor, zeleň v okolí budov a na budovách, projektová dokumentace stavby, studie proveditelnosti, pořízení služeb bezprostředně souvisejících s realizací projektu (příprava a realizace výběrových řízení), povinná publicita.

85. Ze správního spisu vyplynulo, že hlavní aktivita projektu „Společně v Jičíně“ byla dle bodu 5. 5 písm. b) Studie proveditelnosti „*Popis realizace hlavních aktivit projektu v souladu s kapitolou 2.3 Specifických pravidel*“ stanovena takto: „*Hlavní aktivita je jen jedna – nákup stavebního pozemku parc. č. 5, o výměře 757m², jehož součástí je budova č. p. 3, objekt k bydlení.*“ Dle bodu 5. 5 písm. c) „*Popis realizace vedlejších aktivit projektu v souladu s kapitolou 2.3 Specifických pravidel*“ totožného dokumentu „*Projekt nepočítá s realizací vedlejších aktivit*

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

projektu“. Zároveň je v bodu 5.5 písm. d) „Popis ukončení realizace projektu, např. kolaudace, uvedení do provozu“ uvedeno, že „Ukončení realizace projektu bude spočívat ve vyklizení a předání bytového domu žadateli, které je předpokládáno na 31. 12. 2017“.

86. Žalobce tedy v Projektu neuváděl výmalbu, opravu a údržby či pořízení povinného vybavení IROP, tyto činnosti tak nemohou být aktivitami Projektu, pro stanovení data ukončení realizace Projektu jsou tedy tyto žalobcem tvrzené aktivity irelevantní. Bylo jen na žalobci, aby si před vypracováním Projektu (resp. studie proveditelnosti) ověřil a zjistil, jaké aktivity jsou pro naplnění cíle nezbytné, a tyto mezi aktivity Projektu zahrnul. Neučinil-li tak, výsledek takového postupu jde k jeho tíži.
87. Soud nepominul, že žalobce v bodu 5.5 písm. d) Studie proveditelnosti (Projektu) uvedl, že ukončení realizace projektu bude spočívat ve vyklizení a předání bytového domu. Předání bytového domu samo o sobě není samostatnou aktivitou projektu, neboť je součástí procesu nákupu nemovitosti, v jehož rámci nabytí žalobce vlastnické právo ke Stavbě. Stejně tak nelze za samostatnou aktivitu považovat vyklizení bytového domu. Byl-li jedinou předem stanovenou aktivitou Projektu nákup stavebního pozemku včetně budovy, žalobce měl a mohl počítat s tím, že právě od chvíle nabytí předmětné nemovitosti se bude řídit počátek veškerých lhůt, k jejichž dodržení byl povinen.
88. Pokud jde o datum nabytí vlastnického práva, lze přisvědčit žalobci, že k němu dochází rozhodnutím katastrálního úřadu, že se vklad povoluje (srov. §1105 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku) s právními účinky k okamžiku podání návrhu na vklad (srov. § 10 zákona č. 256/2013 Sb., katastrálního zákona). Postup žalovaného však negativně nezasáhl do veřejných subjektivních práv žalobce, neboť byl učiněn ve prospěch žalobce, nemohl se proto stát důvodem pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.
89. Soud dále poukazuje na bod 2.1 Rozpočtových pravidel, z něhož sice plyne, že Realizace projektu nesmí být ukončena před žádostí o podporu, žalovaný však správně poukázal na bod 4.1.2 Obecných pravidel, podle kterého „s výjimkou projektů podaných do výzev v SC 6.1 zahájených po 1. 2. 2020 a projektů podaných do výzev v SC 8.1 nesmí být realizace projektu ukončena před podáním žádosti o podporu v MS2014+. Takový projekt nemůže být podpořen, v případě pozdějšího zjištění bude zahájeno řízení o odnětí dotace. Etapa může být ukončena před datem podání žádosti o podporu. Realizace projektu může být ukončena před vydáním prvního právního aktu.“ Realizace projektu tedy může být ukončena kdykoliv po podání žádosti o podporu, i v mezidobí mezi podáním žádosti o podporu a vydáním Rozhodnutí, neboť Obecná pravidla tuto možnost výslovně připouštějí.
90. Pro úplnost soud uvádí, že se správce daně ve svém posouzení nemusí držet závěrů poskytovatele dotace, neboť jeho závěry pro něj nejsou závazné; zjistí-li porušení podmínek, je oprávněn a povinen z toho vycházet (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2018, č. j. 2 Afs 334/2016 – 42, bod 18).
91. Námitky nejsou důvodné.
92. Vzhledem k tomu, že se od data ukončení realizace Projektu odvíjí také běh lhůt rozhodných pro posouzení žalobních námitek proti Kontrolnímu zjištění č. 3 „Opožděné předložení zpráv o realizaci projektu“ a Kontrolnímu zjištění č. 4 „Opožděné podání žádosti o platbu“, a jelikož

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

žalobce v žalobě k těmto bodům zcela odkázal na námitky vůči Kontrolnímu zjištění č. 2, soud i v tomto rozsahu shledal, že ani tyto námitky nejsou důvodné.

93. Dále se soud zabýval námitkami stran bytové nouze. Žalobce argumentoval, že nemá nástroje, kterými by mohl ověřit pravdivost čestných prohlášení nájemců, a že postupoval v souladu s pravidly IROP. Žalovaný v rozhodnutí uvedl, že žalobce měl být schopen prokázat, že osoby, s nimiž uzavřel nájemní smlouvy, jsou osobami z cílové skupiny a že tak postupoval v souladu s podmínkami Rozhodnutí.
94. K tomu soud poukazuje na bod 2.5 Specifických pravidel (verze 1.3 i 1.4), z něhož vyplývá, že žalobce byl povinen poskytnout bydlení pouze taxativně uvedeným cílovým skupinám osob v bytové nouzi. Žalovaný tak důvodně poukázal na skutečnost, že žalobce věděl, jaké podmínky musí splňovat, a tyto sám akceptoval. Zároveň je zcela správný argument žalovaného, že je to právě žalobce jako příjemce dotace, kdo plně nese odpovědnost za plnění dotačních podmínek. Nelze proto vejít na úvahu žalobce, že by fakticky nebylo možné po příjemci dotace (žalobce) požadovat, aby vůbec ověřoval, zda osoby, s nimiž uzavírá nájemní smlouvy, materiálně naplňují podmínky vyplývající ze Specifických pravidel. To ostatně plyne také z vyjádření poskytovatele dotace (MMR) ze dne 2. 12. 2021, jež předložil sám žalobce, podle něž je „*Sociální bydlení určeno pouze pro osoby z cílové skupiny, které jsou definovány v kapitole 2.5 Specifických pravidel (...). Povinností příjemce je zajistit, aby byty pořízené v rámci projektu skutečně plnily cíl a účel, ke kterému se zavázal.*“ Výběr nájemců byl jen na žalobci, a žalobce tudíž měl a mohl nastavit podmínky poskytování bydlení tak, aby pronajímal byty toliko nájemcům z cílových skupin dle Specifických pravidel. Žalobci přitom nic nebránilo, aby po nájemcích požadoval prokázání jimi tvrzených skutečností, které by byly objektivně ověřitelné.
95. V tomto duchu ostatně argumentoval také správce daně ve Zprávě o daňové kontrole, když uvedl, že příjemce dotace (sice) neměl výslovně uvedenou povinnost zjišťování a ověřování údajů, avšak měl povinnost ubytovávat pouze osoby z cílové skupiny. Pokud následně správce daně uvedl, že „*aby však této své povinnosti mohl dostát, musel informace o budoucích nájemcích ověřovat*“, nelze přisvědčit námitce žalobce, že by tato argumentace byla vnitřně rozporná. Správce daně totiž toliko vyjádřil právní názor, že ačkoli povinnost žalobce ověřovat není stanovena výslovně, z logiky věci vyplývá, že žalobce je k ověřování povinen, neboť je povinen ubytovávat toliko osoby z cílové skupiny, a pokud tuto povinnost ubytovávat pouze takovéto osoby nesplní, jde to k jeho tíži.
96. Lze tak uzavřít, že pokud se žalobce spokojil s čestnými prohlášeními, která se ukázala jako nepravdivá či neúplná, podmínky dotace nesplnil. Nelze přisvědčit stanovisku žalobce, že by potřeboval zvláštní právní nástroje k ověřování pravosti čestných prohlášení a žalovaný v této souvislosti právem poukázal na jejich nízkou vypovídací hodnotu a judikaturu správních soudů. Nekritické přijímání čestných prohlášení by fakticky znemožnilo objektivní ověření, zda jsou plněny dotační podmínky, čímž by došlo k jejich faktickému vyprázdnění.
97. Z prvostupňového rozhodnutí pak plyne, že správce daně ověřil splnění podmínky bytové nouze u každého z nájemců. Správce daně přitom nekladl na ověřování nepřiměřené požadavky. V případě osob, které se ocitly v bytové nouzi z důvodu výpovědi z nájemního bytu, se spokojil s předložením této výpovědi (nájemci P. L., D. Č., S. Ch., H. B. V, L. S.,

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

V. S.). V případech, kdy bylo možno splnění podmínky bytové nouze nájemcem ověřit z veřejně přístupných zdrojů, správce daně se s tímto ověřením spokojil a předložení dalších dokladů nevyžadoval (u nájemců D. M., M. D správce daně z katastru nemovitostí zjistil, že měli trvalý pobyt hlášen na adrese obecního úřadu, což správci daně postačovalo k ověření, že jde o osoby v bytové nouzi). Správce daně zároveň nezatížil svůj postup přepjatým formalismem, neboť v případě, kdy zjistil, že nájemce nesplňuje podmínky typu bytové nouze, jež uvedl v čestném prohlášení, avšak stále splňoval charakteristiku cílové skupiny z jiného důvodu, akceptoval, že takový nájemce je osobou v bytové nouzi (R. S.). Správce daně konstatoval nesplnění podmínky bytové nouze pouze u nájemců (M. F., E. N., J. Z., M. M), u nichž nebylo možné jakýmkoli objektivním způsobem ověřit, zda spadají do jedné z cílových skupin osob v bytové nouzi.

98. Soud nemohl ani přistoupit na žalobcovu argumentaci zásadou in dubio pro reo, neboť za situace, kdy u nájemců M. F., E. N., J. Z., M. M zcela chyběly jakékoliv ověřitelné doklady o jejich bytové nouzi, není poukaz na tuto zásadu přiléhavý. V daném případě nejde o pochybnosti, nýbrž o úplnou absenci jakýchkoli podkladů pro závěr předestřený žalobcem.
99. Pro úplnost soud uvádí, že toliko na základě vzorového formuláře nelze dovozovat, že by příjemce dotace (žalobce) měl rezignovat na splnění materiální podmínky, že byty mají být pronajímány toliko osobám z cílových skupin osob v bytové tísní.
100. Námitky nejsou důvodné.
101. Pokud jde o problematiku průměrného čistého příjmu (otázka zohlednění exekučních srážek paní Č. a paní N.), žalobce argumentoval, že do výše čistého měsíčního příjmu nemají být započítávány srážky v rámci exekučního řízení. Tvrdil, že to vyplývá ze Specifických pravidel verze 1.3 a 1.5, pouze verze Specifických pravidel 1.4 se této otázce výslovně nevěnuje. Žalovaný uvedl, že v době realizace Projektu byla platná Specifická pravidla ve verzi 1.3 a 1.4 a upozornil, že dle poskytovatele dotace bylo ustanovení o odčítání řádně splacených exekučních srážek od příjmu posuzovaných osob přidáno až provedenou revizí 1.5 Specifických pravidel, platnou ode dne 3. 4. 2020.
102. Soud z verze Specifických pravidel 1.3 (platné od 14. 7. 2017) ověřil, že se tato verze Specifických pravidel otázkou exekučních srážek vůbec nezabývá. Není patrné, na základě čeho žalobce činí závěr, že se dle této verze Specifických pravidel exekučně postižitelné částky příjmů nezahrnují. Specifická pravidla verze 1. 3 toliko v bodě 2. 4 stanoví, že: „*Nájemní smlouva bude uzavřena s osobou, která prokáže, že její průměrný čistý měsíční příjem v období 12 kalendářních měsíců před uzavřením nájemní smlouvy nepřesáhl 0,5 násobek průměrné měsíční mzdy podle údajů ČSÚ*“. Dle soudu je přitom notorií, že čistým příjmem se rozumí příjem po odečtení příslušných částek na zdravotní a sociální pojištění a daň z příjmů (srov. Metodika - příjmy, výdaje a životní podmínky domácností, dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xl/120613_prijmy). Jinými slovy řečeno, z jazykového výkladu plyne, že pokud hovoříme o čistém příjmu, nezohledňujeme srážky vyplývající z výkonu rozhodnutí (či probíhajícího insolvenčního řízení oddlužením plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty). Ačkoli jazykový výklad slouží pouze k prvotnímu přiblížení se smyslu právní normy, v daném případě z žádného ustanovení Specifických pravidel verze 1.3 nelze vyložit, že by v daném případě měl být pojem „čistého příjmu“ vykládán jinak.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

103. Specifická pravidla verze 1.4, platná od 23. 10. 2019, poté stanovovala, že při určování započitatelných příjmů posuzované osoby se postupuje podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, v platném znění, a zároveň ze započitatelných příjmů výslovně vyloučila splátky na plnění splátkového kalendáře v oddlužení. Tento zákon přitom exekuční srážky ze započitatelných příjmů nevylučuje a neodečítá (srov. § 7 odst. 5 zákona o životním a existenčním minimu).
104. Až ve verzi Specifických pravidel 1.5, platné ode dne 3. 4. 2020, je v bodě 2.4 nově výslovně uvedeno pravidlo, podle něž se od započitatelných příjmů odečítají řádně splacené exekuční splátky.
105. Z prvostupňového rozhodnutí správce daně vyplývá, že správce daně posuzoval sledované období ve vztahu k jednotlivým nájemcům v jednotlivých bytových jednotkách v období mezi nejdříve 1. 2. 2017 a nejpozději 29. 2. 2020 (ověřit smlouvy ze správního spisu). Na rozhodné období tak Specifická pravidla verze 1.5 nedopadala a žalovaný nepochybil, pokud uzavřel, že řádně splacené exekuční splátky se od započitatelných příjmů pro účely posuzování plnění podmínek Projektu neodečítaly. I pokud by soud přijal závěr, že bylo nesprávným postupem užít zpětně analogicky podmínky vyplývající ze Specifických pravidel 1.4 na období jejich platnosti předcházející, nemohlo by mít takové pochybení na zákonnost napadeného rozhodnutí vliv, neboť ani dle Specifických pravidel 1.3 neměly být takové srážky odečítány. Pokud jde o úvahu žalobce, že takto nastavené podmínky znevýhodňovaly osoby v exekuci, které se snažily umoorit své závazky, soud uvádí, že žalobce dobrovolně přistoupil na předem stanovené podmínky dotačního programu, a jejich nastavení nelze soudním výkladem překlenout.
106. Žalobcem navržený důkaz dotazem na poskytovatele dotace soud shledal zcela nadbytečným. Byť právní názor poskytovatele dotace není pro žalovaného závazný, soud uvádí, že součástí správního spisu je žalobcem předložené stanovisko MMR ze dne 2. 12. 2021, v němž stojí, že „Exekuční splátky ubrazené v období od data platnosti a účinnosti revize 1.5 – tj. od 3. 4. 2020, jsou při kontrolách od příjmů odečítány“ (zvýraznění doplněno soudem). Je tak patrné, že na exekuční srážky ve sledovaném období se možnost jejich odečtení od příjmů neuplatní ani dle poskytovatele dotace.
107. Námitky nejsou důvodné.
108. Pokud jde o podmínku jiného nájemního vztahu, argumentace žalobce stojí na závěru, že splnění podmínky absence jiného nájemního vztahu, vlastnictví nemovitosti, se prokazuje čestným prohlášením nájemce, proto neměl povinnost jeho pravdivost ověřovat (a ani tomu odpovídající oprávnění). Žalovaný uvedl, že s takovým nájemcem neměla být uzavřena nájemní smlouva a nemělo mu být poskytnuto sociální bydlení, přičemž ani z vyjádření Poskytovatele dotace nevyplývá verifikace postupu žalobce.
109. Soud k této otázce opakovaně poukazuje na bod 2.5 Specifických pravidel (verze 1.3 i verze 1. 4), z něhož plyne, že je povinností žalobce uzavírat nájemní smlouvy toliko s osobami z cílových skupin. Bylo tedy v zájmu žalobce, aby zajistil, že budou veškeré podmínky splněny. Soud opětovně zdůrazňuje, že se nelze dovolávat obsahu formulářů, když ze Specifických pravidel vyplývají jednoznačné, jasné, přesné a srozumitelné podmínky, které bylo nutno splnit. Žalobci nic nebránilo v tom, aby po uchazečích požadoval výpis

z Katastru nemovitostí v režimu Evidence práv pro osobu, a za této situace nelze ani tvrdit, že takovýto požadavek (mající oporu v hmotněprávních požadavcích vyplývajících ze Specifických pravidel) by byl neoprávněným nakládáním s osobními údaji.

110. Žalovaný přitom zcela jednoznačně prokázal, že v případě Š. předmětná podmínka splněna nebyla, a tento nájemce tak nespadal mezi cílové skupiny ve smyslu Specifických pravidel.
111. Námitky nejsou důvodné.
112. Pokud jde o dobu nájemního vztahu žalobce tvrdil, že předložení nájemní smlouvy na období 3 let došlo v důsledku chyby v psaní, po provedení opravy byla smlouva znovu podepsána. Žalovaný naopak uváděl, že poskytovateli dotace byla totožně jako správci daně předložena nájemní smlouva s M. a N. pro bytovou jednotku č. 5 pro období od 1. 9. 2018 do dne 31. 8. 2021. Upozornil, že žalobcem nebyl předložen dodatek nájemní smlouvy, z něž by plynulo ukončení předmětné nájemní smlouvy ke dni 31. 8. 2020 a její následné prodloužení.
113. Z bodu 2. 4 Specifických pravidel (verze 1. 3 i verze 1.4) vyplývá, že: „*Nájemní smlouva se uzavře na dobu určitou minimálně na jeden kalendářní rok a nejdéle na 2 roky s možností jejího opakovaného prodloužení podle konkrétní situace nájemce.*“ Následně je v obou zmíněných verzích Specifických pravidel uvedeno, že: „*Nájemní smlouva může být prodloužena, pokud nájemce a další osoby užívající domácnost nadále splňují podmínky pro uzavření nájemní smlouvy sociálního bydlení.*“ Maximální doba trvání nájemní smlouvy 2 roky byla tedy po celou dobu trvání projektu stanovena naprosto jednoznačně, stejně tak bylo naprosto jednoznačně stanoveno, že po uplynutí doby 2 let lze nájemní smlouvu prodloužit toliko za podmínek, že nájemci nadále splňují podmínky vyplývající ze Specifických pravidel. Je tedy odpovědností příjemce dotace, aby prokázal, že v rámci Projektu jsou tyto podmínky splněny, a že v případě prodloužení nájemní smlouvy nájemce stále patří mezi jednu z cílových skupin. Je to totiž právě příjemce dotace (žalobce), kdo musí prokázat splnění podmínek, za nichž byly veřejné prostředky poskytnuty. V daném případě ze správního spisu plyne, že žalobce opakovaně předložil nájemní smlouvu k bytové jednotce č. 5 uzavřenou s nájemci M. a N. na období od 1. 9. 2018 do 31. 8. 2021, tedy na 3 roky. Poprvé tak učinil podáním ze dne 7. 10. 2019, evidovaným pod č. j. 2221675/19/2500-31472-508045, Odpověď na výzvu k prokázání skutečností – Dalaran, z. s. V rámci podání ze dne 5. 8. 2020, č. j. 1885708/20/2500-31472-508045, Doplnění ke 2. zprávě o zajištění udržitelnosti č. 1 a 2, žalobce sám uvedl, že „*Do příloh doplňujeme Nájemní smlouvu s panem M. a paní N., která je jako jediná platná v rámci sledovaného období (23. 3. 2019 – 22. 3. 2020)*“, předložená nájemní smlouva ze dne 27. 8. 2018 má taktéž uvedenou Dobu trvání nájmu počínaje dnem 1. 9. 2018 a konče ním 31. 8. 2021.
114. Až poté, co byl žalobce výslovně Dosavadním výsledkem kontrolního zjištění ze dne 14. 4. 2021, č. j. 87711/21/2500-31472-508045, upozorněn správcem daně na pochybení spočívající v tom, že bytová jednotka č. 5 byla pronajata na 3 roky, zareagoval na to Vyjádřením se k výsledku kontrolního zjištění ze dne 2. 6. 2021, v němž označil uvedení data platnosti nájemní smlouvy do 31. 8. 2021 namísto do 31. 8. 2020 za „administrativní pochybení“, resp. „zjevnou administrativní chybu“. K tomu připojil Nájemní smlouvu na dobu určitou ze dne 27. 8. 2018, uzavřenou k bytové jednotce č. 5 s nájemci M a N., v níž již byla doba trvání nájmu uzavřena počínaje dnem 1. 9. 2018, konče dnem 31. 8. 2020.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

115. Soud plně přisvědčuje závěrům žalovaného, který správně poukázal na skutečnost, že správci daně i poskytovateli dotace byla opakovaně předložena smlouva na dobu 3 let, bylo tak na žalobci prokázat, že smlouva byla uzavřena nejvýše na dobu 2 let. To se však žalobci nezdařilo. Pro účely řízení o porušení rozpočtové kázně nemohl být důkaz splnění této povinnosti nahrazen tvrzením žalobce, že podpisem totožné smlouvy došlo z hlediska soukromého práva k novaci závazku a jeho úpravě na 2 roky, a to právě z důvodu skutkových okolností, jež vyplynuly ze správního spisu. Smlouvu s „opravenou“ dobou trvání nájemního vztahu předložil žalobce až poté, co mu bylo vytknuto pochybení, bylo přitom na žalobci, aby prokázal, že podmínky dotace plnil a plní. K předložení této smlouvy ostatně došlo v době, kdy dle tvrzení žalobce měla doba trvání této nájemní smlouvy již vypršet. Žalobce proto měl a mohl doložit, jakým způsobem bylo s bytovou jednotkou č. 5 nakládáno po 1. 9. 2020 (např. předložit důkazy o okolnostech uzavření smlouvy, z nichž by byla patrná vůle stran zavázat se na 2 roky, popř. dokumenty, z nichž by bylo patrné, že ke dni 31. 8. 2020 došlo k ukončení nájemního vztahu nebo naopak k jeho prodloužení v souladu se Specifickými pravidly, apod.). Lze rozumně očekávat, že by tím odstranil pochyby a prokázal, že smlouva byla uzavřena skutečně na 2 roky. Žalovaný nadto správně podotkl, že žalobce ani nepředložil 3. zprávu o zajištění udržitelnosti, která by také mohla prokázat pravdivost tvrzení žalobce (pokud by z ní vyplynulo, jakým způsobem bylo nakládáno s bytovou jednotkou č. 5 od 1. 9. 2020).
116. Námitky nejsou důvodné.
117. Obdobné žalobní námitky žalobce uplatnil vůči Kontrolnímu zjištění č. 5 „Nezachování účelu dotace v době udržitelnosti a Kontrolnímu zjištění č. 9 „*Neposkytování služby obecného hospodářského zájmu*“. Jelikož žalobce v plném rozsahu odkázal na soudem již vypořádané námitky ke Kontrolnímu zjištění č. 2, nebude se soud se stejnými námitkami opětovně zabývat a odkazuje na výše uvedené.

C) Kontrolní zjištění č. 6 – Nenaplnění závazného indikátoru

118. Pokud jde o *pátou žalobní námitku*, žalobce uváděl, že k nenaplnění indikátoru došlo z důvodu zásahu vyšší moci (vis maior) – poruchy vodovodu v bytové jednotce č. 7. Sám žalovaný na místě rekonstrukci zjistil, neměl na žalobce přenášet důkazní břemeno ohledně zjištění jejího rozsahu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí poukazoval na to, že žalobce havárii vody vis maior nijak neprokazoval, pouze tvrdil. Neprůkazná tvrzení nelze považovat za důkazní prostředek dokládající okolnosti vedoucí k neobsazení této bytové jednotky, žalobce tak v daném rozsahu neunesl důkazní břemeno.
119. Soud předně znovu připomíná, že důkazní břemeno se v řízení o porušení rozpočtové kázně řídí ustanoveními § 92 odst. 3 a 4 daňového řádu. Bylo proto povinností žalobce předložit či navrhnout veškeré důkazy na podporu svého tvrzení, že bytová jednotka č. 7 nebyla obsazena z důvodu vis maior – poruchy vodovodu. Jinými slovy řečeno, žalobce nesprávně zaměňuje prokázání události z vyšší moci (příčinu, která způsobila potřebu rekonstrukce) s prokázáním probíhající rekonstrukce. Pokud žalobce své důkazní břemeno neunesl, tedy neprokázal jím tvrzenou skutečnost, nemohlo dojít ani k přenesení důkazního břemene na správce daně, resp. žalovaného. V daném případě tedy nebyla zásadní otázka, zda probíhá rekonstrukce této bytové jednotky, ale především otázka, zda prvotní příčinou neplnění indikátorů byla právě vyšší moc. Ta však zůstala toliko v rovině tvrzení. Ze správního spisu

vyplývá, že ačkoli žalobce zásah vyšší moci opakovaně tvrdil (ve Vyjádření se k výsledku kontrolního zjištění ze dne 2. 6. 2021 a následně také v Odvolání proti platebním výměrům ze dne 12. 10. 2021), nikdy svá tvrzení nepodpořil žádnými důkazy. Závěry žalovaného jsou proto souladné se zákonem. Pokud žalobce opakovaně argumentuje právním názorem poskytovatele dotace, soud k tomu uvádí, že sám žalobce v odvolacím řízení předložil Stanovisko MMR ze dne 2. 12. 2021, podle nějž: „*Posuzování zásahu vyšší moci řeší ŘO IROP individuálně na základě prokázání ze strany příjemce*“ (zvýraznění provedeno soudem). Za situace, kdy k zásahu vyšší moci žalobce žádné důkazy nepředložil, správní orgány nejen že nepochybily, ale jednaly tak, jak nastínil poskytovatel dotace.

120. Pro úplnost soud dále uvádí, že žalobcem navržené důkazy smlouvou o dílo, fakturami a fotodokumentací rekonstrukce bytové jednotky (byť tuto položku žalobce označil „fotodokumentace škody bytové jednotky č. 7“, přiložil toliko fotografie z rekonstrukce), mohly být provedeny v daňovém řízení, neboť je již v průběhu daňového řízení žalobce musel mít (s ohledem na časovou posloupnost skutečností, jež mají dokazovat) k dispozici (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 2 Afs 35/2009 – 91, bod 43). Soud dále opětovně uvádí, že předmětem sporu není otázka, zda byla bytová jednotka č. 7 v neobyvatelném (poškozeném) stavu a zda zde probíhala rekonstrukce, nýbrž zda příčinou této potřeby rekonstrukce byl zásah vyšší moci – havárie vodovodní instalace v předmětné bytové jednotce. Ani jeden z těchto navržených důkazů přitom k prokázání příčiny (tedy zásadu vyšší moci v podobě havárie vodovodní instalace) nesměřuje. Soud proto shledal i tyto důkazní návrhy nadbytečnými.
121. Námitky nejsou důvodné.

D) Kontrolní zjištění č. 7 – Zřízení zástavního práva

122. V šesté žalobní námitce žalobce považoval závěry žalovaného, podle nějž se žalobce se dopustil porušení rozpočtové zatížením stavby zřízením zástavního práva zajišťujícím zápůjčky, za přepjatý formalismus. Žalovaný v rozhodnutí uvedl, že institut úvěru a zápůjčky sice slouží ekonomicky stejnému účelu, jedná se však o rozdílné smluví typy, jež se liší svým charakterem. Zdůraznil, že úvěry oproti zápůjčce mohou poskytovat pouze subjekty disponující oprávněním k dané činnosti – např. licencí České národní banky, jež současně podléhají následnému dohledu ze strany České národní banky. Uvedl, že v případě dotace se jedná o veřejné prostředky, tudíž je žádoucí při jejich užití eliminovat na minimum riziko i v případě zástavy majetku pořízeného z dotace osobám a subjektům nepodléhajícím dohledu České národní banky.
123. Dle bodu 16. 3 Obecných pravidel „*majetek získaný byt i částečně z dotace nesmí příjemce bez předchozího souhlasu ŘO IROP – prodat, převést jinému subjektu, zřídit zástavní právo (s výjimkou zástavního práva k zajištění úvěru na financování projektu), zatížit jinými věcnými právy třetích osob (služebnosti/reálná břemena), vypůjčit, pronajmout (nejedná se o krátkodobý pronájem)*“. Ze správního spisu soud ověřil, že totožný požadavek byl uveden v bodu 12 písm. b) Podmínek Rozhodnutí o poskytnutí dotace.
124. Pokud jde o otázku oprávnění k poskytování úvěru, lze v obecné rovině přisvědčit žalobci, že institut smlouvy o úvěru není omezen na vztahy mezi bankou a klientem, kdy úvěr lze uzavřít mezi jakýmkoli dvěma osobami. Jak vyplývá z odborné literatury: „*Podobně jako v*

obchodním zákoníku je úprava úvěru v občanském zákoníku obecná, není omezena jen na bankovní úvěry, i když při poskytování bankovních úvěrů bude její využití nejčastější. Poskytování úvěrů bez přijímání vkladů od veřejnosti nevyžaduje bankovní licenci, není v rozporu se zákonem o bankách (srov. Plíva in Štenglová, Plíva, Tomsa a kol., 2010, s. 1149). Právní úpravu smlouvy o úvěru tak lze využít nejen ve smluvních vztazích mezi bankou a jejím klientem, ale rovněž pro vztahy mezi jinými právníckými a fyzickými osobami.“ (cit. [BÁNYAIOVÁ, Alena a Lucie DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ. § 2395 Základní ustanovení. In: ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK, Josef FIALA aj. Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721-2520) [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-11-22]. ASPI_ID KO89_e2012CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.]). Jde však jen k tíži žalobce, pokud v rozporu s Obecnými pravidly a Podmínkami rozhodnutí o poskytnutí dotace zatížil majetek získaný z dotace bez předchozího souhlasu ŘO IROP zástavním právem k zajištění zápůjčky, tedy zcela jiného smluvního typu. Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, příjemce dotace je povinen při nakládání s rozpočtovými prostředky dodržovat nejen zákonné podmínky, ale též podmínky stanovené ve smlouvě či rozhodnutí o poskytnutí dotace: „[P]oskytování dotací ze státního rozpočtu je ovládáno vrchnostenským postavením poskytovatele dotace. Z tohoto jeho postavení, na rozdíl od postavení účastníka soukromoprávních vztahů tedy plyne, že může autoritativně rozhodovat o podmínkách poskytnutí dotace, které jsou předmětem jednání mezi ním a příjemcem dotace pouze v té míře, jak stanoví zákon, či v limitech, jež stanoví sám poskytovatel dotace. Záleží pak na příjemci dotace, zda tyto podmínky akceptuje. Samotným smyslem aktu přijetí dotace totiž je, že příjemce přijímá určité dobrodiní ze strany státu a jakousi protiváhou tohoto dobrodiní není (na rozdíl od soukromoprávních vztahů) jeho protiplnění ve prospěch poskytovatele dotace, ale právě akceptace podmínek, za nichž je dotace přijímána“ (cit. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2009, č. j. 1 Afs 100/2009 – 63, publ. pod č. 2332/2011 Sb. NSS). Žalobce proto nebyl sám od sebe oprávněn se od podmínek zcela odchýlit, proto ani srovnání institutu zápůjčky s institutem úvěru dle právních předpisů soukromého práva nemůže na tomto závěru ničeho změnit.

125. Námitky nejsou důvodné.
126. Následně se soud vypořádal s obecně formulovanými procesními námitkami žalobce.
127. V *sedmé žalobní námitce* žalobce tvrdil porušení § 88 odst. 5 daňového řádu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že správce daně nepřistoupil k opětovnému seznámení odvolatele s dosavadním výsledkem kontrolního zjištění, neboť se nejednalo o podstatnou změnu jeho dosavadního výsledku. Částečná změna zjištění správce daně byla provedena v souladu s návrhem žalobce, provedená změna byla v jeho prospěch.
128. Dle § 88 odst. 5 daňového řádu *dojde-li na základě vyjádření daňového subjektu k dosavadnímu výsledku kontrolního zjištění k podstatné změně tohoto výsledku, postupuje se podle odstavců 1 až 4.*
129. Soud předesílá, že žalobce tuto námitku formuloval velmi obecným způsobem. Jak vyplývá z důvodové zprávy k předmětnému ustanovení: „*Pokud daňový subjekt využije svého práva a navrhne doplnění dosavadního kontrolního zjištění, v důsledku čehož dojde k podstatné změně tohoto výsledku, správce daně znovu seznámí daňový subjekt s novým výsledkem a umožní mu další reakci. V případě, že daňový subjekt možnost navrhopvat doplnění nevyužije, anebo jeho návrhy nevedou k podstatným změnám, správce daně přistoupí k finální fázi daňové kontroly.*

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Při posouzení toho, co lze považovat za „podstatnou změnu“ musí správce daně mj. zvážit, zda další dialog s daňovým subjektem bude v dané věci přínosem (tj. zda má potenciál přispět k novým skutkovým zjištěním), anebo zda v souladu se zásadou rychlosti je vhodnější přistoupit ke stanovení daně (např. pokud lze očekávat ze strany daňového subjektu pouze opakování již proběhlé argumentace, anebo jeho návrhy směřují k právním otázkám, které z povahy věci nevyžadují empirické zjišťování). (...). Bude-li provedena změna, která s návrhem daňového subjektu koresponduje, je s ohledem na zásadu hospodárnosti možné upustit od dalšího seznámení s výsledkem kontrolního zjištění, neboť je zjevné, že změna byla provedena v souladu s dispozicí danou návrhem daňového subjektu (bylo mu tedy vyhověno). Naopak u obdobně rozsáhlé změny, ke které dojde na základě doplněného dokazování a která se projeví v neprospěch daňového subjektu, je další seznámení s novým dosavadním výsledkem kontrolního zjištění na místě.“ (cit. Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 283/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, č. 283/2020 Dz). Opakované seznámení daňového subjektu s výsledkem daňové kontroly je tedy zákonem vyžadováno pouze, pokud dojde k podstatné (rozsáhlé) změně zjištění správce daně, protože tato nová zjištění jsou v neprospěch žalovaného. Soud však v posuzovaném případě ze správního spisu nezjistil, že by takováto situace nastala a žalobce konkrétně takovou skutečnost neoznačil.

130. Námitka není důvodná.

131. V osmé žalobní námitce žalobce namítal, že na něj žalovaný přenáší důkazní břemeno a postupuje v rozporu s § 92 odst. 5 daňového řádu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zdůrazňoval, že primární povinnost prokázat svá tvrzení měl právě žalobce. Uvedl, že pokud žalobce důkazní prostředek neuplatnil a pouze uvedl své tvrzení či domněnku, neunesl své důkazní břemeno a správce daně nemá povinnost jeho tvrzení sám ověřovat, k tomu odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu.

132. Soud předesílá, že žalobce jako příjemce dotace v řízení o vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně tíží primární důkazní břemeno, a to podle § 92 odst. 3 daňového řádu ve spojení s § 44a odst. 11 rozpočtových pravidel. Příjemce dotace je v obecné rovině povinen ke svým tvrzením navrhnout a označovat důkazy, k přenosu důkazního břemene na správce daně dochází až poté, co příjemce dotace tuto svou povinnost splní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 1. 2020, č. j. 4 Afs 160/2020 – 40, bod 18). K obecně formulované námitce žalobce soud uvádí, že nezjistil porušení výše uvedených pravidel ze strany žalovaného. K jednotlivým dílčím zjištěním se soud vyjadřuje v rámci vypořádání námitek vůči těmto konkrétním zjištěním výše.

133. Námitka není důvodná.

134. Žalobce v deváté žalobní námitce uvedl, že hodnocení důkazů má být přísným logickým postupem, nadto poukazoval na vnitřní rozpornost úvah žalovaného. Žalovaný v napadeném rozhodnutí poukázal na zprávu o daňové kontrole, z níž vyplývá řádné dokazování včetně posouzení všech předložených důkazů. Uvedl, že zpráva o daňové kontrole ve svém textu obsahuje výčet všech důkazních prostředků tak, jak se jimi správce daně zabýval a vypořádal v rámci svých popsanych úvah, přičemž posoudil vše, co vyšlo při kontrole najevo.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

135. Soud k tomu uvádí, že je námitka formulována obecně, na samé hranici projednatelného žalobního bodu. Pokud jde o otázku hodnocení důkazů, ze zprávy o daňové kontrole vyplývá, že správce daně řádně hodnotil veškeré důkazy, vyvozoval z nich logické závěry, které dostatečně podrobně a dostatečně srozumitelně odůvodnil. U každého ze závěrů správce daně je patrné, na základě, jakých podkladů a z jakých důvodů je činí. Uvedené platí i pro žalobou napadené rozhodnutí žalovaného, v němž žalovaný ke každé z odvolacích námitek podrobně a dostatečně odůvodnil, jaké závěry učinil a z jakých podkladů vyšel.
136. Námitky nejsou důvodné.
137. Soud nevešel ani na *jedenáctou žalobní námitku*, že aplikace § 146 daňového řádu nemá oporu v § 44a odst. 11 rozpočtových pravidel, kdy by stát takovým odvodem mohl získat více, než kolik činila výše dotace, došlo by tak k bezdůvodné obohacení na straně státu.
138. Soud k tomu poukazuje na § 44a odst. 11 rozpočtových pravidel, který zakládá účinnost daňového řádu v řízení o porušení rozpočtové kázně, tedy včetně § 146 daňového řádu. Jak vyplývá z odborné literatury, „*bezdůvodné obohacení označuje objektivně nastalý přesun majetkových hodnot, jenž proběhl bez náležité opory v právním řádu, tedy způsobem, který právní řád neuznává*“. [cit. ELIÁŠ, Jan, Hana ADAMOVÁ a Luboš BRIM. § 2991 (Pojem bezdůvodné obohacení). In: ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK, Josef FIALA aj. Občanský zákoník: Komentář, Svazek VI, (§ 2521-3081) [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-11-23]. ASPI_ID KO89_f2012CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X.] Jelikož je v daném případě náležitou oporou pro zaokrouhlení právě §44a rozpočtových pravidel ve spojení s § 146 daňového řádu, nemůže být jeho důsledkem vznik bezdůvodného obohacení.
139. Námitky nejsou důvodné.

V. Závěr a náklady řízení

140. Na základě shora uvedených skutečností soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
141. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve sporu úspěšný, žalovanému, který měl úspěch, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 20. prosince 2023

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.